

Opintolainan vaikutukset Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden hyvinvointiin

Nguyen, Danh

2022 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Opintolainan vaikutukset Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden hyvinvointiin

Nguyen Danh
Liiketalous
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2021

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnin, taloudellisen paineen ja opintolainan suhdetta sekä opintolainan vaikutuksia eri opiskelijaryhmän hyvinvointiin ja taloudelliseen paineeseen. Työn tarkoituksena oli auttaa opinnäytetyön toimeksiantajaa Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaa LAUREAMKO:ta saamaan kokonais kuvan Laurea-ammattikorkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnin ja taloudellisen paineen riippuvuudesta opintolainaan liittyviin päätöksiin. Tämän kautta LAUREAMKO osaisi paremmin auttaa, tukea ja ohjata opiskelijoita opintolainaan ja talouteensa liittyvissä haasteissa sekä tunnistaa, mitkä ovat opiskelijaryhmiä, jotka tarvitsevat eniten apua. Tutkimuksella selvitettiin sivuaiheita, kuten opintolainavähennystä ja -hyvitystä, sekä syitä, miksi opiskelijat jättävät opintolainaa nostamatta.

Tutkimus toteutettiin kvantitatiivisin tutkimusmenetelmin kyselytutkimuksena. Tieteellisessä viitekehityksessä käsiteltiin aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, kuten sekä julkisten että yksityisten tahojen, vaikuttavien tutkijoiden laatimia tutkimuksia, kirjoja ja artikkeleita opintuudesta, opintolainasta sekä hyvinvoinnista. Tutkimuksen kysely lähetettiin sähköpostitse opiskelijoille sekä kyselyn vastauksia kerättiin osittain Laurea-ammattikorkeakoulun kampuksilla. Kyselytutkimukseen vastasi yhteensä 661 opiskelijaa. Tutkimuksen aineistoa analysoitiin tilastollisin menetelmin hypoteesien testauksien kautta.

Tutkimus osoitti, että hyvinvoinnin ja taloudellisen paineen välillä oli heikko riippuvuus suhde. Opintolainan nostaneiden ja nostamattomien hyvinvoinnissa ei ollut eroa. Toisaalta opintolainan nostaneilla oli korkeampi taloudellinen painetaso kuin opintolainan nostamattomilla. Sen lisäksi tutkimuksen tulos osoitti, että kokoaikaisessa työsuhteessa olevilla opiskelijoilla oli parempi hyvinvointi sekä matalampi taloudellinen huolitaso kuin muissa ryhmissä olevilla opiskelijoilla. Myös opintolainan käyttötarkoitukset vaikuttivat opiskelijoiden taloudelliseen paineeseen.

Danh Nguyen

The effects of taking a student loan on student wellbeing among students at Laurea University of Applied Sciences

Year 2022

Pages 44

The purpose of this study was to discuss the relationships between students' wellbeing, financial distress, and taking a student loan as well as how these relationships vary between different groups of students. This study aimed to deliver a full understanding of the correlation of student wellbeing at Laurea University of Applied Sciences and financial distress regarding their decisions on taking a student loan for the Student Union of Laurea University of Applied Sciences (LAUREAMKO). Thus, LAUREAMKO would be better at helping, supporting, and guiding their students through challenges related to student loan and personal finance as well as recognizing the students who need help the most. This study also covered other side topics, such as student loan deduction and refund, as well as the reasons why students do not take student loan.

The study was conducted in the form of a survey research by quantitative methods. In the theoretical framework, different kinds of literature on relevant topics were covered, such as studies of different public institutions and private organizations as well as the most well-known researchers, books and articles about student loan, student financial aid and wellbeing. The survey was sent to thousands of students from Laurea University of Applied Sciences both via email and on campuses, and 661 students responded to the survey. The data was analyzed by statistical methods using hypothesis testing.

According to the results, there was a weak correlation between students' wellbeing and their financial distress. Beside this, there was no difference between the level of wellbeing between students who have taken student loans and students who have not. On the other hand, student without student loans experienced lower level of financial distress than those with student loans. The results showed that students with a full-time job had higher level of wellbeing and lower level of financial distress than other students. The purpose of use of student loans also affected the levels of the students' financial distress.

Keywords: student loan, wellbeing, financial distress

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Opintotuki	7
3	Opintolaina.....	8
3.1	Opintolainan piirteet	9
3.2	Opintolainan korko.....	10
3.3	Opintolainavähennys ja -hyvitys	10
3.4	Opintolainan suosio	13
3.5	Hyvinvointi	15
3.5.1	Hyvinvoinnin määritelmät ja siihen vaikuttavat tekijät	15
3.5.2	Hyvinvoinnin mittaaminen	17
3.5.3	Hyvinvoinnin ja varallisuuden yhteydet	18
3.5.4	Suomalaisten hyvinvointitilanne.....	19
4	Tutkimuksen tutkimusmenetelmä, koeryhmä, aineisto ja toteutus.....	20
4.1	Tutkimustehtävät, -kysymykset ja koeryhmä	20
4.2	Tutkimusmenetelmä	23
4.3	Tutkimuksen aineisto	24
5	Tulokset	26
5.1	Tutkimuksen muuttujien välinen korrelaatio ja opintolainan suhde hyvinvointiin ja rahahuoliin yleisellä tasolla.....	26
5.2	Ikäryhmät	28
5.3	Työsuhde	29
5.4	Lapsistatus	32
5.5	Asumismuodot	33
5.6	Opintolainan käyttötarkoitukset	36
5.7	Muut.....	39
6	Johtopäätökset	41
6.1	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus.....	42
6.2	Jatkotutkimukset.....	43
	Kuviot	49
	Taulukot	49
	Liitteet	50

1 Johdanto

2010-luvulla opintolainan suosio on noussut kovasti. 2010-luvun alussa opintolainan nostaneiden opintotukeen oikeutettujen osuus oli 25 prosenttia, kun lukuvuonna 2018-2019 se oli 57 prosenttia. (Sorsa 2020.)

Sorsan (2020) mukaan merkittävin syy opintolainan nousseelle suosiolle on opintolainahyvityksen voimaantulo vuonna 2014. Korkeakouluopiskelijoille opintolainahyvitys on Kelan lainan taikaismaksun osuus heidän puolestaan. Takaisinmaksun maksimimäärä on kolmasosa opintolainan kokonaismäärästä, jos opiskelijat valmistuvat määräaikaan mennessä. (Kela 2022a.)

Opintolainahyvityksen ansiosta asenne opintolainaa kohtaan on muuttunut positiivisemmaksi, sillä se motivoi opiskelijoita valmistumaan ajoissa, millä on positiivinen vaikutus sekä yhteiskunnalle että opiskelijoille (Sorsa 2020).

Toisaalta opintolainan suosion nousua voi osittain selittää vuonna 2014 voimaantullut opintorahan leikkaus, joka pienensi korkeakouluopiskelijoiden toimeentuloa. Toimeentulon niukkuus pakottaa opiskelijat työskentelemään opintojen ohella ja nostamaan opintolainaa. Työnteko opintojen ohella voi ylikuormittaa opiskelijoita sekä fyysisesti että henkisesti. Työssäkäyvillä opiskelijoilla on vähemmän aikaa opintojen suorittamiseen sekä palautumiseen. Sen lisäksi opintolainan pakonomainen nostaminen lisää ahdinkoa. Opiskelijoiden taloudellinen niukkuuden ja heikentyneen mielenterveyden korrelaation epäillään olevan olemassa, sillä noin kolmasosa opiskelijoista elää tulorajan alapuolella, ja sama määrä korkeakouluopiskelijoista raportoi kärsivänsä erilaisista mielenterveyden häiriöistä. Tämä ongelma taitaa olla vakavampi perheellisille opiskelijoille. (Macgilleon 2019.)

Opintolainan suosion nousun myötä korkeakouluopiskelijoiden taloustaso olisi siis muuttunut korkeammaksi, minkä tuloksena heidän arkensa olisi helpompaa ja he voivat keskittyä paremmin opiskeluun ja muihin kiinnostuksiin. Näin opintolainan avulla helpotettaisiin opiskelijoiden elämää, parannettaisiin opintosuoritusta ja vähennettäisiin stressiä talousniukkuuden aiheuttaman ahdistuksen takia. (Talouteni 2022.)

Todellisuudessa tämä ei ole näin. Tilastokeskuksen (2019) mukaan vuosina 2009-2017 opintojen ohella työtä tekevien yliopisto-opiskelijoiden osuus oli keskimäärin 56 prosenttia ja ammattikorkeakoulun opiskelijoiden osuus oli 58 prosenttia. Tätä voidaan tulkita niin, että yli puolet korkeakouluopiskelijoista tarvitsee lisää tuloa opintotuen lisäksi. (Macgilleon 2019) Noin kolmasosa korkeakouluopiskelijoista elää pientulorajan alapuolella, ja saman verran heistä toteaa kärsivänsä mielenterveyden ongelmista. Tämä luku on isompi kuin suomalaisten

mielenterveyden häiriöstä kärsivien aikuisten osuus, joka on 20-25 prosenttia (Suomen mielenterveys ry 2021a).

Näiden faktojen vuoksi opinnäytetyön tutkimuksen avulla pyritään selvittämään opintolainan ja korkeakoulun opiskelijoiden hyvinvoinnin suhdetta. Opinnäytetyön tutkimuksen päätarkoituksena on löytää tilastollista tietoa siitä, onko opintolainalla vahvaa korrelaatiota opiskelijoiden hyvinvointiin, sekä siitä, löytyykö eroa opiskelijoiden hyvinvoinnissa eri ryhmien kesken. Tutkimuksen ei ole tarkoitus selvittää syitä siihen, miksi opintolainaa vahvistaa tai heikentää korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointia tai miksi opintolainaa ei vaikuta millään tavalla opiskelijoiden hyvinvointiin, vaan tutkimuksen tavoite on antaa yleinen ja kattava kuva näiden kahden ilmiön vuorovaikutuksesta niin, että se luo luotettavan lähtökohdan mahdollisille jatkotutkimuksille tästä aiheesta.

Tämän opinnäytetyön tutkimus toteutetaan kvantitatiivisesti kyselytutkimuksen muodossa. Opinnäytetyössä selvitetään opintolainan ja Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijoiden hyvinvoinnin korrelaatiota. Opinnäytetyön tutkimuksen pääkysymys on: Auttaako opintolainaa vahvistamaan opiskelijoiden hyvinvointia vai päinvastoin, kun se auttaa nostamaan heidän toimeentulotasoaan? Sen lisäksi tutkimus mittaa opiskelijoiden hyvinvointitasoa, jota vertaillaan eri opiskelijaryhmien kesken.

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Laureamko, minkä vuoksi opinnäytetyön tutkimuksen koeryhmä rajataan Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijoiksi kaikista koulutusohjelmasta, toteutusmuodoista sekä kampuksista. Kyselyvastauksia saatiin kampuksilla sekä sähköpostitse. Kyselyä lähetettiin noin 5000 opiskelijalle, ja 661 opiskelijaa osallistuu kyselytutkimukseen.

Opinnäytetyössä käsitellään Suomen opintolainaa osana opintotukijärjestelmää, opintolainan suosion kehitystä sekä käyttötarkoitusta. Tämän jälkeen käsitellään hyvinvointia kokonaisvaltaisena käsitteenä, hyvinvoinnin ja varallisuuden yhteyttä sekä suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden hyvinvointitilannetta.

Tietoperustan jälkeen käydään läpi opinnäytetyön tutkimusmenetelmää sekä tutkimuksen tapaa kerätä ja analysoida aineistoa. Seuraavaksi tutkimuksen tuloksia esitellään sekä tulosten analyysit käydään läpi. Lopussa esitetään opinnäytetyön johtopäätöksiä sekä käsitellään tutkimuksen eettisyyttä ja luotettavuutta.

2 Opintotuki

Opintotuki on kelan myöntämä tuki opiskelijoille. Kelan mukaan “opintotuen tarkoitus on turvata toimeentulosi opiskelun aikana”. Opintotuki koostuu opintorahasta, opintolainan

valtiotakauksesta sekä asumislisästä. Opintotuen lisäksi opiskelijalla on mahdollisuus saada yleistä asumistukea sekä toimeentulotukea. (Kela 2019a.)

Opintorahan määrään vaikuttavat opiskelijan ikä, koulutustaso ja oppilaitos, asumismuoto (itsenäisesti vai perheen luona?), siviilisääty sekä perhetilanne (onko lapsia?). Tietyissä tapauksissa opiskelijan vanhempien tulot vaikuttavat opintotuen määrään. (Kela 2019a.)

Opintorahaan kuuluu opintorahan oppimateriaalilisä, johon opiskelijaa on oikeutettu, jos hän on lapseton ja naimaton, hänen vanhempiensa tulot ovat vuodessa eniten 41 100 euroa yhteensä, hän on alle 20-vuotias, jos hän asuu vanhempien luona, tai alle 18-vuotias, jos asuu itsenäisesti, eikä hän ole oikeutettu maksuttomaan koulutukseen. (Kela 2019a.)

Oppimateriaalilisän lisäksi opintorahan huoltajakorotus on mahdollista opiskelijalle, jos hän on alle 18-vuotias lapsen huoltaja. Opintorahan huoltajakorotusta ei voi hakea, vaan Kela itse myöntää sen. Lasten määrä ja lasten asumisjärjestely eivät vaikuta opintorahan huoltajakorotuksen määrään. (Kela 2019a.)

Vanhempien luona asuvalle opiskelijalle myönnettävän opintorahan määrä on sama kuin itsenäisesti asuvalle opiskelijalla, jos hän asuu vanhempien omistamassa tai vanhemmalta vuokratusta asunnossa, tai jos asunto on samassa kiinteistössä kuin hänen vanhempansa vakituinen asunto. Opiskelijalla ei ole oikeutta opintorahaan, jos hänelle myönnetään oppilaitokseltaan opintojen ajalta maksettavaa päivärahaa. (Kela 2019a.)

Opintorahan määrään vaikuttavat opiskelijan tulot. Huomioitavat tulot ovat palkkatulot, veronalaiset sosiaalietuudet ja aikuiskoulutustuki, osinkotulot, veronalaiset apurahat, perhe-eläke, lomarahat ja luontoisedut, freelancer-palkkiot, reserviläispalkka, oppisopimuskoulutuksen ajalta maksettava palkka, perhehoitajan hoitopalkkio ja kulukorvaus, ulkomailta saamat tulot sekä verovapaat apurahat. Opintorahan määrä määräytyy siten, kuinka monessa kuukaudessa hän saa eniten opintorahaa kullakin tulorajalla. (Kela 2019a.)

Opiskelijalla on oikeus saada opintotukea yhdeksässä kuukaudessa lukuvuodessa (syyskuusta toukokuuhun). Opiskelija saa hakea tukea pidemmäksi ajaksi, jos hänellä on opintoja kesän aikana. Ammattikorkeakouluopinnoissa opintotukiaikaan vaikuttavat tutkinnon laajuus ja opintojen aloitusajankohta läsnä olevana opiskelijana. Jos opiskelijan tutkinnon suoritus aika ylittää tavoiteajan ja hänellä on tukikuukausia jäljellä, hän voi hakea lisätukea. (Kela 2019a.)

3 Opintolaina

Opintolaina on laina, jonka valtio takaa opiskelijoille ja jota on maksettava takaisin. Myönnettyä lainaa voi hakea opiskelijan valitsemasta pankista. Lainan saamiseen ei tarvita muuta

vakuutta, sillä valtiontakaus riittää lainan myöntämiseen ja kestää eniten 30 vuotta ensimmäisen lainaerän nostamisesta. (Kelan 2019b.)

Tässä luvussa käsitellään opintolainan piirteitä, kuten opintolainan määrää, korkoa ja lainan lyhennystä sekä opintolainan hyvitystä ja vähennystä sekä sitä, kuka voi saada opintolainaa. Tämän lisäksi käsitellään opintolainan suosiota ja sen kehitystä sekä siihen vaikuttavia tekijöitä.

3.1 Opintolainan piirteet

Opintolainaa myönnetään opiskelijoille, joille Kela myöntää opintorahaa tai työllisyysrahasto myöntää aikuiskoulutustukea. Lainaa myönnetään myös 18-19-vuotiaille vanhempien luona asuville opiskelijoille, joille ei myönnetä opintorahaa vanhempien tulojen takia. Laina on nostattavissa myös alle 17-vuotiaille itsenäisesti asuville opiskelijoille, jotka saavat lapsilisää, jos heidän vanhempiensa tulot ovat yhteenlaskettuna alle 64 400 euroa vuodessa. Opintolainaa ei myönnetä opiskelijoille, jolla on aiempi opintolaina Kelan perittävänä. Näissä tapauksissa voi kuitenkin hakea opintolainaa poikkeuksellisten syiden perusteella. Jos opiskelija suorittaa vaupausrangaistusta, hänelle ei myönnetä opintolainaa. (Kela 2019b.)

Opintolainan määrään vaikuttavat opiskelijan ikä sekä oppilaitos (Kela 2022b). Alla oleva taulukko 1 näyttää tapauskohtaisia opintolainan määriä.

Opiskelija	Euroa/kuukausi
Alle 18-vuotias, ei korkeakouluopiskelija	300
Täysikäinen, ei korkeakouluopiskelija	650
Korkeakouluopiskelija	650
Suomessa aikuiskoulutustukea saava opiskelija	650
Ulkomailla opiskeleva	800

Taulukko 1: Tapauskohtaiset opintolainan määrät (Kela 2022b).

Jos opiskelija on alle 18-vuotias ja oppilaitos on muu kuin korkeakoulu, hänelle myönnetään 300 euroa kuukaudessa. Jos opiskelija on täysi-ikäinen, hän saa nostaa opintolainaa 650 euroa kuukaudessa. Jos opiskelija opiskelee ulkomailla, lainatakauksen määrä on 800 euroa kuukaudessa. (Kela 2022b.)

3.2 Opintolainan korko

(Poppankki 2021) opintolainan korko pohjautuu sovittuun viitekorkoon ja pankin marginaaliin, joiden päälle varsinaiseen korkoon kuuluu pankin muita kuluja. Viitekorko on pankin itse hinnoittelema julkinen korko. Kuitenkin nykyään viitekorkona ymmärretään käytännössä markkinakorko, kuten Euribor ja pankin oma prime-korko. (Visma 2022.)

Euribor on lyhenne termille “Euro interbank offered rate”, jota käytetään viitekorkona niin Suomessa kuin EU-alueella lainojen ja talletusten viitekorkona. Euriborilla on erilaisia tyyppisiä, kuten Euribor 1 viikko ja 1, 3, 6 tai 12 kuukautta. Nämä tyypit eroavat toisistaan siten, että euriborkoron mukana oleva ajan pituus määrittää ajan, jolla lainan korko on pysyvä. Aikavälin päätyttyä lainan korko tarkistetaan uudelleen. European Money Markets Institute EMMI on laitos, joka hallinnoi euriborkorkojen määrittelyä ja kehitystä. Euribor 12 kuukautta on yleisin viitekorko, jota käytetään Suomessa asuntolainoissa. (Osuuspankki 2022.)

Pankin marginaali on pankin määrittelemä korko, joka pidetään pankin voittona sen myöntämästä lainasta. Muut opintolainan kulut voivat olla luotonvarausprovisio, järjestelypalkkio ja toimitusmaksu. (Summarum 2022.)

Kun opiskelija vielä saa opintotukea, opintolainan korot pääomitetään joka kesäkuussa ja joulukuussa, jolloin opintolainan määrä kasvaa koron määrällä. Kun opintotukikausi on päättynyt, korot pääomitetään vielä kerran sen lukukauden jälkeen, jolloin opiskelija saa opintotuen viimeisen kerran. Sen jälkeen korkoa aletaan maksaa pankille. (Kela 2022c.)

(S-pankki 2022) Opintolainaa aletaan lyhentää 2 vuotta sen jälkeen, kun korot on pääomitettu viimeisen kerran. Jos lyhennystä tai korkoja ei makseta takaisin ajallaan, Kela lainan takajana maksaa pankille opiskelijan puolesta, minkä opiskelija maksaa takaussaatavana Kelalle 4 prosentin korolla. Kelan takaussaatavan maksamattomuus johtaa ulosoton kautta takaussaatavan perimiseen. Opiskelija voi saada vapautusta siten, että hänen ei tarvitse maksaa takaussaatavan korkoja, jos hänen veronalaiset tulonsa eivät ylitä korkoavustuksen tulorajaa, joka on kuukaudessa 1404 euroa lapsettomille, 1621 euroa yhden lapsen omaaville, 1680 euroa kaksi lasta omaaville tai 1780 euroa kolme tai useampia lapsia omaaville opiskelijoille. (Kela 2022c.)

3.3 Opintolainavähennys ja -hyvitys

Opintolainan nostamista on yritetty lisätä opintolainavähennyksellä ja -hyvityksellä. Opintolainavähennyksellä tarkoitetaan verovähennystä, jota opiskelija saa opintolainavähennyksen verran tietyin edellytyksin. Tämä tarkoittaa sitä, että opiskelija saa vähennystä verojen maksamisessa opintolainavähennyksen verran. Saadakseen opintolainavähennyksen opiskelijan täytyy olla aloittanut korkeakoulututkintonsa läsnä olevana aikaisintaan 1.8.2005 ja

ensimmäiset korkeakouluopintonsa viimeistään 1.8.2014 sekä valmistua määräajassa. Jos tutkinnon laajuus on 180 opintopistettä, tutkinnon määräaika on 4 vuotta. Jos tutkinto koostuu 210 opintopisteestä, sen määräaika on 4,5 lukuvuotta, ja jos tutkinnon laajuus on 240 opintopistettä, sen määräaika on 5 lukuvuotta. Jos tutkinnon laajuus on 270 opintopistettä, sen määräaika on 5,5 lukuvuotta. Sen lisäksi opintolainan määrän tulee olla yli 2500 euroa. Opintolainavähennyksen piiriin kuuluvat vain alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon suorittavat opiskelijat. Ulkomailla tutkinnon suorittavien opiskelijoiden täytyy olla aloittanut tutkintonsa aikavälillä 1.8.2005-31.7.2019. (Kela 2016a.)

Jos opiskelijoilla on hyväksyttäviä syitä, hänellä on oikeus saada tutkintonsa määräaikaan pidentystä. Ensimmäinen syy on varusmies-, siviili- tai naisten vapaaehtoisen asepalveluksen suorittaminen vähintään kuukauden ajan opiskeluaikana. Toinen syy on lapsen hoito edellytyksellä, että opiskelija saa äitiys-, isyys- tai vanhempainrahaa vähintään kuukauden ajan opiskeluaikana. Kolmas on sairaus edellytyksellä, että opiskelija saa sairauspäivärahaa, tartuntatautipäivärahaa tai kuntoutustukea täydestä työkyvyttömyydestä, eläkettä tai korvausta vähintään kuukauden ajan opiskeluaikana. Neljäs syy on koronapandemian johtamat viiveet opinnoissa. (Kela 2016a.)

Opintovähennyksen enimmäismäärä on 30 prosenttia 1.8.2005 alkaen nostetun lainan määrästä, joka ylittää 2500 euroa. Vähennykseen oikeuttavaksi lainan määräksi ei lasketa pääomittettujen korkojen tai kulujen määrää. Lainan lyhennykset opiskeluaikana vähentävät opintolainavähennyksen määrää. Taulukossa 2 näkyvät ammattikorkeakouluopiskelijan opintolainavähennyksen enimmäismäärät, huomioitavat lainan enimmäismäärät sekä tutkinnon laajuus. Esimerkiksi jos tutkinnon laajuus on 180 opintopistettä, huomioitava lainan enimmäismäärä on 10 800 euroa ja opintolainavähennyksen enimmäismäärä 2490 euroa. (Kela 2016b.)

Tutkinnon laajuus, op	Huomioitava lainan enimmäismäärä, e	Opintolainavähennyksen enimmäismäärä, e
180	10 800	2 490
210	12 800	3 090
240	14 400	3 570
270	16 400	4 170

Taulukko 2: Ammattikorkeakouluopiskelijan tutkinnon laajuudet (opintopiste), huomioitavat lainan enimmäismäärät (euro) sekä opintolainavähennyksen enimmäismäärät (euro) (Kela 2016b).

Opintohyvityksellä tarkoitetaan sitä, että Kela lyhentää osan opiskelijan opintolainaa hänen puolestaan tietyin edellytyksin. Opintolainahyvityksen piiriin kuuluvat yliopiston alemmaa tai ylempää korkeakoulututkintoa suorittavat opiskelijat ja ammattikorkeakoulun opiskelijat, jotka ovat aloittaneet opintonsa 1.8.2014 tai sen jälkeen. Opintolainahyvitykseen oikeutettavan opintolainan tulee olla nostettu ensimmäisen Suomessa tai ulkomailla suorittaman korkeakoulututkinnon opiskeluaikana. Sen lisäksi lainan määrän on oltava suurempi kuin 2500 euroa, ja opiskelijan tulee valmistua määräajassa. Yliopiston opiskelijoilla on oikeus valita, kohdistuuko opintolainahyvitys alemman vai ylemmän tutkinnon aikana nostettuun opintolainaan. (Kela 2022d.)

Opintolainahyvityksen enimmäismäärä on 40 prosenttia opintolainan osuudesta, joka ylittää 2500 euroa. Jos opiskelija lyhentää opintolainaa ennen valmistumista, opintolainahyvitys pienenee. Taulukko 3 näyttää ammattikorkeakouluopiskelijan huomioitavat lainan enimmäismäärät sekä opintolainahyvityksen enimmäismäärät tutkinnon laajuuden mukaan. Esimerkiksi jos tutkinnon laajuus on 210 opintopistettä, huomioitava lainan enimmäismäärä on 12 800 euroa ja opintolainahyvityksen enimmäismäärä 4120 euroa. (Kela 2022e.)

Tutkinnon laajuus, op	Huomioitava lainan enimmäismäärä, e	Opintolainahyvityksen enimmäismäärä, e
180	10 800	3 320
210	12 800	4 120
240	14 400	4 760
270	16 400	5 560

Taulukko 3: Ammattikorkeakouluopiskelijan tutkinnon laajuudet (op), huomioitavat lainan enimmäismäärät (euro) sekä opintolainavähennyksen enimmäismäärät (euro) (Kela 2022e)

Opintolainahyvitys olisi isompi etu opiskelijoille kuin opintolainavähennys. Huomioitavat opintolainan enimmäismäärät ovat samat tutkinnon laajuuden mukaan molemmissa ohjelmissa, mutta opintolainahyvityksen enimmäismäärä on 40 prosenttia huomioitavasta lainan määrästä ja opintolainavähennyksen enimmäismäärä on 30 prosenttia lainan määrästä. Sekä opintolainavähennys että -hyvitys ovat keinoja saada opiskelijoita valmistumaan ajoissa sekä kannustaa opiskelijoita rahoittaa opintojaan lainalla. Kuitenkin lukuvuonna 2016/2017 hyvityksen

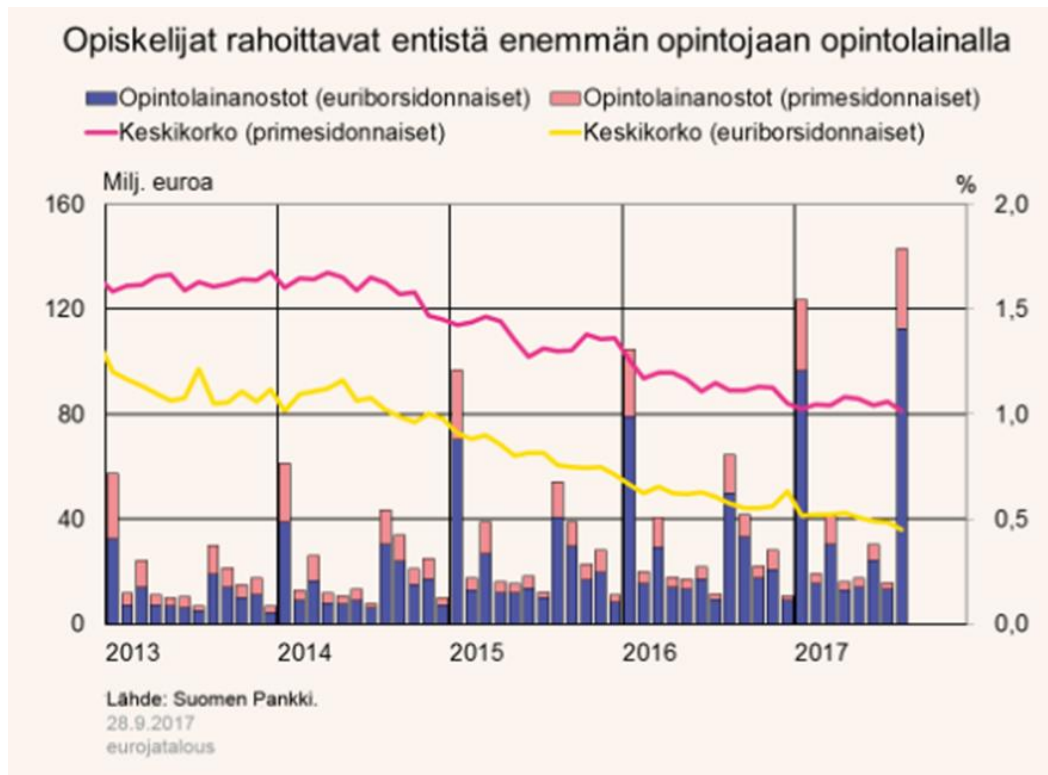
saajien määrä oli vain 139, ja hyvitysten määrä oli keskimäärin 661 euroa (Rinta-tassi 2017). Rinta-tassin (2017) mukaan määrääjassa valmistuneiden yliopisto-opiskelijoiden osuus on vain 20 prosenttia, ja 7 vuodessa valmistuneiden yliopisto-opiskelijoiden (sekä alempi että ylempi tutkinto) osuus on noin 50 prosenttia.

3.4 Opintolainan suosio

Opintolainan suosio on noussut jatkuvasti viimeisen vuosikymmenen aikana, mihin voi olla monta syytä. Yksi merkittävimmistä on opintolainavähennys sekä -hyvitys, jotka koskevat korkeakouluopiskelijoita, jotka ovat aloittaneet tutkintonsa 1.1.2005 alkaen. Sen lisäksi syynä voi olla elokuussa 2017 voimaan tullut opintotuen uudistus, jonka seurauksena opintolainan määrä nousi 400 eurosta 650 euroon kuukaudessa. Tämä aiheuttaa sen, että opintolainan kokonaismäärä on suurempi, minkä seurauksena opintolainavähennyksen ja -hyvityksen määrä on suurempi. Uudistuksen seurauksena syyskuussa 2017 nostettiin 143 miljoonan euron opintolainaa. Tämä luku on yli kaksi kertaa suurempi kuin syyskuussa 2016. Vuonna 2017 opintolainan kanta nousi 17,2 prosentilla edellisen vuoden opintolainan kannasta. (Aaltonen 2017.)

Toinen syy opintolainan suosion nousuun on opiskelijoiden huonompi työllisyys kuin ennen. Osa-aikaisella työllä opintojen rahoittaminen ei ole opiskelijoille samanlaista kuin aikaisemmin, eikä kesätyötä ole tarjolla opiskelijoille yhtä paljon kuin aikaisemmin (Studentum 2016). Aaltosen (2017) mukaan työssä käyvien opiskelijoiden osuus on vähentynyt.

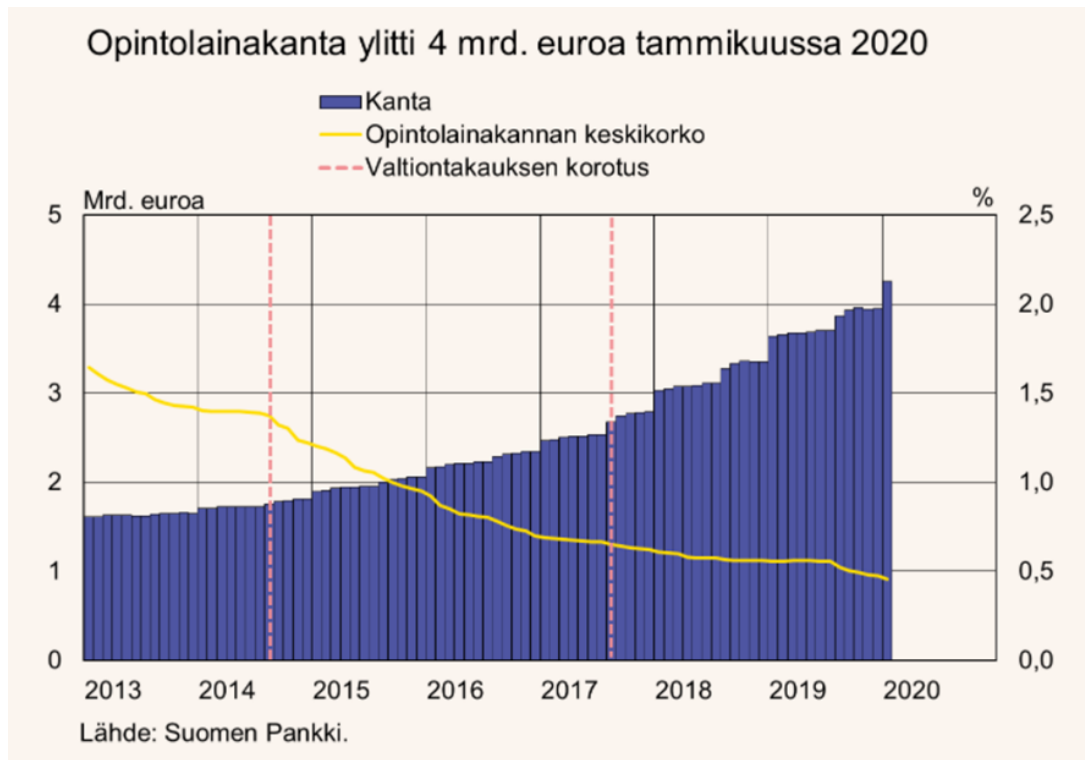
Kolmas merkittävä syy on opintolainan korkojen kehitys, joka näkyy kuviossa 1 vuosina 2013-2017 (Suomen pankki 2022).

Kuvio 1: Opintolainan korkojen kehitykset 2013-2017 aikavälillä (Suomen pankki 2020)

Kuviossa 1 opintolainan sekä primesidonnainen että euriborsidonnainen keskiporko laskee alle puoleen 2013-2017 aikavälillä (Suomen pankki 2020).

Kuvio 2 kuvaa opintolainan kannan ja keskiporon suhdetta vuosina 2013-2020.

Kuvio 2: Opintolainan korkojen ja kannan suhde aikavälillä 2013-2020 (Suomen pankki 2021)

Tammikuussa 2020 opintolainaa nostettiin 308 miljoonaa euroa, joka on 8 prosenttia enemmän kuin tammikuussa 2019. Tammikuussa 2020 opintolainan keskiporkko oli 0,34 prosenttia ja tammikuussa 2019 keskiporkko oli 0,48 prosenttia, eli opintolainan keskiporkko laski noin 30 prosenttia vuodessa. Opintolainan kanta oli alle 2 miljardia euroa vuonna 2013. Seitsemän vuoden jälkeen opintolainan kanto on yli 4 miljardia euroa vuonna 2020, eli se kaksinkertaistuu seitsemässä vuodessa. Vuodesta 2013 vuoteen 2017 opintolainan keskiporkko laski noin 70 prosentilla. Näiden kehitysten perusteella opintolainan suosion ja sen korkojen suhde nähdään siten, että mitä alhaisemmat korot ovat, sitä suurempi on opintolainan suosio. (Suomen pankki 2020.)

3.5 Hyvinvointi

Tässä luvussa käsitellään hyvinvointia ja sen osa-alueita. Näitä osa-alueita ovat hyvinvoinnin määritelmät ja hyvinvointiin vaikuttavat tekijät, hyvinvoinnin mittaaminen, varallisuuden ja hyvinvoinnin yhteydet sekä suomalaisten nuorten ja opiskelijoiden hyvinvointitilanne.

3.5.1 Hyvinvoinnin määritelmät ja siihen vaikuttavat tekijät

WHO:n mukaan hyvinvointi on kokonaisvaltainen, kolmen ulottuvuuden käsite, josta koostuu fyysisestä hyvinvoinnista, psyykkisestä hyvinvoinnista sekä sosiaalisesta hyvinvoinnista. Fyysisellä hyvinvoinnilla tarkoitetaan yksilön kokemusta omasta fyysisestä terveydestä,

kehollisesta toiminnallisuudesta sekä jaksamisesta. Fyysiseen hyvinvointiin vaikuttavat liikunta, ruokavalio, lepo sekä uni. Psykkinen hyvinvointi liittyy vahvasti mielenterveyteen, jota määritellään yksilön kyvyksi olla tietoinen omista vahvuuksista, kohdata elämän haasteita sekä toimia joustavasti oman ympäristönsä jäsenenä. (Tuuma kustannus 2021.)

Sosiaaliseen hyvinvointiin liittyy sosiaalinen hyväksyntä sekä kyky kokea yhteenkuuluvuutta ja integroitua yhteisöön. Korkeakouluopiskelijoiden sosiaalista hyvinvointia vahvistava tekijä on esimerkiksi yhteisöllisyyden tunne. (Vesa, Santalahti, Nieminen, Nikunlaakso, Reuna, Niemi, Ketonen, Kouvonen, Lintula, Salo, Luukkainen, Salenius & Oksanen 2020.)

Hyvinvointi käsitteenä jaetaan kolmeen ulottuvuuteen, jotka ovat terveys, materiaallinen hyvinvointi sekä koettu hyvinvointi eli elämänlaatu. Sosiologisesta näkökulmasta hyvinvointi koostuu yksilön ja yhteisön hyvinvoinnista. Yksilön hyvinvointiin vaikuttavat tekijät ovat sosiaaliset suhteet, itsen toteuttaminen, onnellisuus sekä sosiaalinen pääoma. Yhteisön hyvinvointiin kuuluvat asuinolot ja ympäristö, työllisyys sekä toimeentulo. (THL 2020.)

Seligman (2011, 18-23) määrittelee hyvinvointia erottamalla onnellisuuden ja hyvinvoinnin. Seligmanin mukaan onnellisuus on asia (a thing), kun hyvinvointi on käsite (a construct). Onnellisuus on mitattavissa oleva itsenäinen kokonaisuus, joka on määritelty pääsääntöisesti elämäntyytyväisyyden perusteella. Hyvinvointi ei ole itsenäinen kokonaisuus, vaan siihen liittyy erilaisia elementtejä ja ulottuvuuksia, jotka perustuvat muihin käsitteisiin tai asioihin. Hyvinvoinnin elementit ovat positiiviset tunteet kuten iloisuus ja innokkuus, toiminnallinen ja tunteellinen osallistuvaisuus kuten työskentelystä nauttiminen, flow-tilaan pääseminen, merkityksellisyys kuten elämän ja elämän tuomien haasteiden merkityksen tunnistaminen, saavuttaminen sekä positiiviset ihmissuhteet. (Seligman 2011, 18-23.)

Hupper ja So (2011) määrittelevät hyvinvoinnin kukoistamisena, jolla tarkoitetaan sitä, että elämä menee hyvin niin, että ihmisestä tuntuu hyvältä ja hän toimii hyvin. Hyvinvointiin liittyy vahvasti hyvä mielenterveys. Sen lisäksi hyvinvointi on hyvin linkitetty tehokkaaseen oppimiseen, luovuuteen, sosiaaliseen älykkyyteen sekä hyvään terveyteen ja elinajanodotteeseen. Hyvinvointi ei ole fyysisen sairauden eikä psykkinen terveysongelmien puutetta. (Hupper & So 2011.)

Artikkelissaan Hupper ja So (2011) viittaavat Antonovskyn (1993), joka pitää hyvinvointia koherenssina, joka on yhdenmukaisuus erilaisten psykologisten kokonaisuuksien kesken (APA 2022), jossa yksilöllä on kyky kestää psykkinisiä rasitteita elääkseen käsitettävää ja merkityksellistä elämää.

Artikkelissaan Hupper ja So (2011) viittaavat Jahodaan (1958), joka luo hyvinvoinnin määritelmän, joka mittaa hyvinvointia positiivisen toimivuuden (positive functioning) kautta. Johodan mallissa positiivisella toimivuudella on kuusi elementtiä: yksilön asenne itseään kohtaan

(attitudes of an individual toward his own self), itsensä toteuttaminen (self actualization), integraatio (integration), itsehallinta (autonomy), todellisuuden taju (perception of reality) sekä ympäristötaitavuus (environmental mastery). (Hupper & So 2011.)

Artikkelissaan Hupper ja So (2011) viittaavat Ryaniin ja Deciin (2001), jotka pitävät hyvinvointia kolmen psykologisen perustarpeen saavuttamisena. Nämä kolme perustarvetta ovat autonomia eli itsehallinta, kyvykkyys eli kokemus siitä, että itse on taitava ja kykenevä, sekä yhteenkuuluvuus eli yhteisöllisyyden tunne. (Hupper & So 2011.)

3.5.2 Hyvinvoinnin mittaaminen

Monimuotoisena ilmiönä hyvinvointia mittaavat kyselyt kuten World Values -kysely tai Eurobarometri, jotka ovat maailman suurimpia hyvinvointia yhtenä kokonaisuutena kuten elämäntyytyväisyytenä tai onnellisuutena mittaavia kyselyitä, ovat saaneet merkittävästi kritiikkiä. Yhden asian mittaustapa ei ole luotettava hyvinvoinnin käsitteen kannalta ja myös sen vuoksi, että hetkelliset seikat kuten kyselyhetken mielentila heikentävät tällaisten kyselyiden vastausten luotettavuutta. Yhden asian mittaustavan epäluotettavuuden takia kehitetään moniulotteisia mittausmalleja. Kaksi hyvin tunnettua moniulotteista hyvinvoinnin mittausmallia on Hupperin, Marksinkin, Clarkin, Siegristin, Stutzerin, Vittersøn & Wahrendorfin (2008, 3-4) mukaan Dienerin (Diener 1985; Pavot 1991) viiden asian elämäntyytyväisyyden mittakaava (5-item Satisfaction with Life Scale) ja Cumminsinkin (Cummins 2003; Lau 2005) ja hänen kollegoidensa kehittämä seitsemän asian yksilöllisen hyvinvoinnin indeksi (7-item Personal Well-being Index). (Hupper, Marks, Clark, Siegrist, Stutzer, Vittersø & Wahrendorf 2008, 3-4.)

Viiden esineen elämäntyytyväisyyden mittakaava (5-item Satisfaction with Life Scale) on Dienerin kehittämä testi, jolla mitataan yksilön arviota hänen elämäntyytyväisyydestään. Testissä on 5 kysymystä, joihin vastaajat vastaavat asteikkoa 1-7, jossa on nämä vaihtoehdot: 1 - erittäin eri mieltä, 2 - eri mieltä, 3 - osittain eri mieltä, 4 - ei eri eikä samaa mieltä, 5 - osittain samaa mieltä, 6 - samaa mieltä, 7 - erittäin samaa mieltä. Testin kysymykset ovat: 1 - ”Elämäni on ihanteellinen monesta näkökulmasta”, 2 - ”Elämäni olosuhteet ovat erinomaiset”, 3 - ”Olen tyytyväinen elämääni”, 4 - ”Olen saanut aikaan elämäni tärkeitä päämääriä tähän asti”, 5 - ”En muuttaisi mitään elämässäni”. Jos pisteet ovat yhteenlaskettuna 5-9, yksilö on erittäin tyytymätön elämäänsä. Jos pisteet ovat 10-14, yksilö on tyytymätön elämäänsä. Jos pisteet ovat 15-19, yksilö on hieman tyytymätön elämäänsä. Jos pisteet ovat 20, hänen elämäntyytyväisyytensä taso on neutraali. Jos pisteet ovat 21-25, yksilö on hieman tyytyväinen elämäänsä. Jos pisteet ovat 26-30, yksilö on tyytyväinen elämäänsä. Jos pisteet ovat 31-35, yksilö on erittäin tyytyväinen elämäänsä. (Satisfaction with Life Scale 2022, 1-3.)

Fetzer Institute (Satisfaction with Life Scale 2022, 1-3) viittaa artikkelissaan Pavotiin ja Dieneriin (1993), joiden mukaan Dienerin testi arvioi testiin osallistujan elämäntyytyväisyyttä yleisellä ja kokonaisvaltaisella tasolla, eikä syvennä yksilön tyytyväisyyttä johonkin elämän

osa-alueisiin. Testi antaa henkilön arvioida elämäntyytyväisyytään niiden elämän osa-alueiden kautta, jotka hän pitää tärkeimpinä (Satisfaction with Life Scale 2022, 1-3).

Kun Dienerin kehittämä testi mittaa elämäntyytyväisyyttä kokonaisuutena ilman, että elämän osa-alueiden tyytyväisyyttä mitataan, Cummins ja hänen kollegoidensa kehittämä seitsemän asian yksilöllisen hyvinvoinnin indeksi (7-item Personal Well-being Index) mittaa elämäntyytyväisyyttä tiettyjen elämän osa-alueiden kautta, jotka ovat elämän elintaso, terveys, saavutukset, ihmissuhteet, turvallisuus, yhteisöllisyys sekä tulevaisuuden luottamus. Testistä on 3 eri versiota, jotka soveltuvat eri koeryhmille. PWI-A on kehitetty täysi-ikäiselle väestöryhmälle, PWI-SC on kehitetty kouluikäisille lapsille sekä teini-ikäisille, ja PWI-ID on kehitetty kehitysvammaisille ihmisille sekä ihmisille, jotka kärsivät muista kognitiivisista ongelmista. Versioista riippumatta testiin kuuluvat kysymykset kuten “Kuinka tyytyväinen olet elintasoosi/terveyteesi/elämäsi saavutuksiin/ihmissuhteisiisi/yhteisösi/tulevaisuuden luottamukseen?” sekä “Kuinka turvalliseksi tunnet itsesi?”. Testi käyttää asteikkoa 1-10, jossa 1 on “erittäin tyytymätön” ja 10 on “erittäin tyytyväinen. Testiin kuuluu vapaaehtoinen kysymys “Kuinka tyytyväinen olet hengellisyyteesi tai uskontoosi?”. (Personal Wellbeing Index - Adult 2013, 9-17.)

3.5.3 Hyvinvoinnin ja varallisuuden yhteydet

McLeod (2007) selittää Maslowin (1943) hierarkiaa, jossa ihmisen tarpeita jaetaan ja luokitellaan alhaalta ylös. Hierarkian pohjalla on fysiologisia tarpeita (ravinto, lämpö jne.) sekä turvallisuus, jotka ovat välttämättömiä tarpeita ja joiden täyttämättä jääminen motivoi ihmisiä täyttämään niitä. Näiden täytyttyä ihmisen motivaatio laskee. (McLeod 2007.)

Housel (2020, 86-92) korostaa varallisuuden roolia hyvinvoinnin vahvistajana. Hänen mukaansa varallisuus vaikuttaa ihmisen hyvinvointiin siten, että se antaa ihmisille vapautta sekä valtaa päättää ajankäytöstään. Housel (2020, 86-92) viittaa Campellin (1981) kirjaan, jonka mukaan yksilön valta kontrolloida omaa elämää on yksi merkittävimmästä vaikuttajista hänen hyvinvointiinsa. Houselin mukaan varallisuus ei kuitenkaan vaikuta vahvasti yksilön hyvinvointiin varallisuuden määrän kautta tai hänen rahallaan ostamiensa esineiden kautta vaan nimenomaan sen kautta, että varallisuus mahdollistaa yksilön tehdä elämänsä päätöksiä niin, että se vahvistaa yksilön hyvinvointia. Esimerkiksi päätös irtisanoutua huonosta työpaikasta jäädäkseen vapaaksi etsiäkseen uutta parempaa työpaikkaa tai opiskellakseen vaikuttaa yksilön hyvinvointiin myönteisesti, sillä ilman varallisuutta esimerkin henkilö saattaa joutua jäämään huonoon työpaikkaan, mikä huonontaa hänen hyvinvointiaan. (Housel 2020, 86-92.)

(Kajanoja 2005) Varallisuus on hyvinvoinnin vaikuttava tekijä siten, että se mahdollistaa yksilön hyvinvoivaa elämää täyttämällä hänen perustarpeitaan. Kansantalouden näkökulmasta bruttokansantuote on merkittävä kansan hyvinvoinnille, kunnes kansan perustarpeet on täytetty. Kajanoja (2005) viittaa Aristoteleen (1991), jonka mukaan rahavarat tuovat ihmisille

elämän, eivät välttämättä hyvää elämää. S-Pankin (2019) tutkimuksen mukaan lähes puolet suomalaisista pitävät rahaa merkittävänä stressiä aiheuttavana tekijänä, ja noin 40 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että taloudellisella kunnolla on iso rooli hyvinvoinnin edistämisessä.

Easterlinin (2001, 481) kvantitatiivinen tutkimus osoitti sen, että yksilön subjektiivinen hyvinvointi korreloi myönteisesti hänen tulojensa mukaan, mutta käänteisesti yksilön materiaalisten tavoitteiden mukaan. Todiste tälle väitteelle on se, että ihmisellä, joka kasvaa varakkaammassa ympäristössä elämän alkuvaiheessa, on korkeampi subjektiivisen hyvinvoinnin taso, sillä ihmisillä on suhteellisen samalaisia materiaalisia odotuksia. Myöhemmin elämässä kasvu tuloissa ei paranna merkittävästi yksilön subjektiivista hyvinvointia, kun hänen materiaaliset odotuksensa kasvavat tulojen kasvun mukaan niin, että ihminen ei koe omaa varallisuuttaan riittäväksi. (Easterlin 2001, 481.)

3.5.4 Suomalaisten hyvinvointitilanne

Viime vuosikymmenen aikana suomalaisten hyvinvoinnin ja mielenterveyden tilanne ei näy parantuneen, päinvastoin kuin suomalaisten fyysisen terveyden tilanne. Noin 20-25 prosenttia suomalaisista aikuisista kärsii erilaisista mielenterveyden häiriöistä vuosittain. Sen lisäksi noin 53,2 prosenttia suomalaisista työttömyyseläkeläisistä on ihmisiä, joiden työttömyyseläkkeelle jäämisen syy perustuu mielenterveyden häiriöihin. Vuodesta 2000 vuoteen 2019 psykiatrian osuus erikoissairaanhoidon budjetista putosi 16,8 prosentista 11,1 prosenttiin. Tämän rahoituksen osuuden vähenemisen seurauksena puolille mielenterveyden häiriöistä kärsivistä ei ole mahdollista tarjota hoitoa. (Suomen mielenterveys ry 2021b.)

THL:n (2021) mukaan aika ennen 25. ikävuotta on herkkä aika mielenterveyden häiriöiden alkamiselle. Noin 75 prosenttia mielenterveyden häiriöiden tapauksista alkaa ennen tätä ikää. Suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden mielenterveystilanne on pahentunut vuodesta 2000 lähtien. 10,2 prosenttia heistä on diagnosoitu masennuksesta kärsiviksi (vuonna 2002 tämä luku on vain 4 prosenttia), ja 7,4 prosenttia on diagnosoitu ahdistuneisuudesta kärsiviksi (tämä luku on vain 3 prosenttia vuonna 2000). Tätä pahenevaa tilannetta selitetään enemmän hoidon saatavuuden puutteella kuin muutoksella häiriöiden sairastavuudessa. Sen lisäksi korkeakouluopiskelijoiden mielenterveyden häiriöt ovat yhteydessä opiskelustressiin sekä jaksamattomuuteen, jotka pitkittävät opiskeluaikaa, mikä taas lisää opintojen kesken lopettamisen riskiä. (THL 2021.)

Eromäki (2021) kertoo THL:n tekemästä korkeakouluopiskelijoiden mielenterveyden tutkimuksesta, johon osallistui 6000 osallistujaa. Tutkimuksen mukaan naisopiskelijoiden riski sairastua mielenterveyden häiriöihin on suurempi miesopiskelijoihin verrattuna. Esimerkiksi naisten riski sairastua syömishäiriöihin on kolme kertaa suurempi kuin miehillä. Sen lisäksi koronapandemia vaikuttaa negatiivisesti korkeakouluopiskelijoiden mielenterveyteen, vaikka

opiskelijoiden mielenterveystaso on heikentynyt jo ennen korona-aikaa. Pandemian aikana etäopiskelu on lisännyt yksinäisyyttä ja aiheuttaa sen, että opiskelijoilla ei ole mahdollisuutta osallistua yhteisöjen tapahtumiin, jotka vahvistavat opiskelijoiden hyvinvointia. (Eromäki 2021.)

Vuoden 2021 keväänä koko maan rajoitustoimien takia noin 25 prosenttia naisopiskelijoista ja noin 30 prosenttia miesopiskelijoista koki yksinoloa niin, että he eivät kokeneet kuuluvansa mihinkään yhteisöön. Pandemian aikana opiskelijoiden liikkuvuuden lisäämisen todettiin auttavan ehkäisemään masennusta ja ahdistuneisuutta. (Turunen 2021.)

4 Tutkimuksen tutkimusmenetelmä, koeryhmä, aineisto ja toteutus

Tässä luvussa määritellään tarkemmin tutkimustehtäviä ja -kysymyksiä sekä rajataan koeryhmiä ja koeryhmän alaryhmiä. Seuraavaksi esitellään tutkimusmenetelmää ja tutkimuksen aineistoa sekä aineiston keräämisen ja analysoimisen menetelmää ja -prosesseja.

4.1 Tutkimustehtävät, -kysymykset ja koeryhmä

Tutkimuksella on 2 päätehtävää. Ensimmäiseksi tutkimuksella pyritään saamaan tietoa siitä, millainen on opintolainan ja korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnin suhde. Käytännössä tutkimuksella vastataan kysymyksiin: “Onko opintolainattomien ja opintolainallisten opiskelijoiden hyvinvoinnissa tilastollisesti merkitsevä ero? Jos on, minkälainen tämä ero on?”. Syvemmillä tasolla tutkitaan erilaisten koeryhmän alaryhmien hyvinvoinnin eroja. Esimerkiksi tutkitaan, löytyykö tilastollisesti merkittävää eroa säännöllisten opintolainan hakijoiden ja satunaisten opintolainan hakijoiden sekä opintolainattomien hyvinvoinnissa; lapsiperheellisten opintolainallisten, lapsettomien opintolainallisten, lapsiperheellisten lainattomien sekä lapsettomien opintolainattomien hyvinvoinnissa sekä työssä käyvien opintolainallisten, ei-työssä käyvien opintolainallisten, työssä käyvien opintolainattomien sekä ei-työssä käyvien opintolainattomien hyvinvoinnissa.

Toiseksi tutkimuksen tehtävänä on mitata korkeakouluopiskelijoiden henkilökohtaisen talouden ja opintolainan aiheuttamaa stressitasoa sekä korrelaatiota heidän hyvinvointiinsa. (Tilastokeskus 2022) Korrelaatiolla tarkoitetaan kahden eri muuttujan tilastollisesti riippuvuuden indeksiä, joka on käytännössä Pearsonin lineaarinen korrelaatiokerroin, joka on arvoltaan miinus yhdestä plus yhteen. Korrelaation avulla ei voi päätellä kahden eri muuttujan syy-seuraussuhdetta eli kausaliteettia (Tilastokeskus 2022).

Tutkimuksen tapauksessa tutkitaan, miten osallistujien hyvinvointi-indeksi nousee tai laskee, kun heidän henkilökohtaisen taloutensa opintolainan aiheuttama stressitaso nousee tai laskee. Syvemmillä tasolla tutkitaan koeryhmän erilaisten alaryhmien korkeakouluopiskelijoiden

henkilökohtaisen talouden ja opintolainan aiheuttaman stressitasoa. Lisäksi määritellään sen, kuinka voimakas tai heikko koeryhmän hyvinvoinnin ja rahan aiheuttaman huolen korrelaatio on, eli jos korrelaatiokerroin on $-0,4-0,4$, korrelaatio on heikko, jos korrelaatiokerroin on $-0,6 - -0,4$ tai $0,4-0,6$, korrelaatio on kohtalainen, jos korrelaatiokerroin on $-0,8 - -0,6$ tai $0,6-0,8$, korrelaatio on voimakas ja muissa tapauksissa korrelaatio on erittäin voimakas (Tutkijaportti 2022).

Päätehtävien lisäksi tutkimuksessa on sivutehtäviä. Tutkimuksella pyritään tutkimaan opintolainahyvityksen tai -vähennyksen vaikutusta opintolainan nostamispäätökseen sekä opiskelijoiden syitä opintolainan nostamatta jättämiseen.

Tutkimus toteutetaan kyselytutkimuksena, jonka kysymykset jakautuvat kolmeen pääryhmään: taustakysymykset, opintolainaan ja talouteen liittyvät kysymykset sekä hyvinvointia mittaavat kysymykset. Kaikki kysymykset ovat monivalintakysymyksiä. Taustakysymysten tarkoituksena on erotella koeryhmien alaryhmät sekä varmistaa sen, että koeryhmä on mahdollisimman monipuolinen sekä tasapainoinen, eikä yhtäkään koeryhmän alaryhmää jää ottamatta tutkimuksen mukaan. Näitä kysymyksiä ovat esimerkiksi sukupuoli, ikä, toteutusmuoto, koulutuksen taso, opiskeluvuosi, koulutus, kampus jne. Opintolainaan ja talouteen liittyvät kysymykset erottavat osallistujia opintolainattomiksi ja opintolainallisiksi, sekä erottavat opintolainallisia opintolainan noston säännöllisyyden perusteella. Sen lisäksi nämä kysymykset mittaavat opintolainahyvityksen tai -vähennyksen vaikutusta opintolainan nostopäätökseen, selvittävät opintolainan käyttötarkoituksia ja opintolainaa nostamatta jättämisen syitä sekä mittaavat opintolainan ja henkilökohtaisen talouden aiheuttamaa stressitasoa asteikolla 1-5. Hyvinvointiin liittyvät kysymykset mittaavat osallistujien hyvinvointia asteikolla 1-5. Näitä kysymyksiä on 12, ja ne on otettu Euroopan unionin toteuttamasta hyvinvointia mittaavasta kyselystä "The European Social Survey" (ESS). Nämä kysymykset liittyvät Huppertin ja Son (2013, Ruggerin, Garcia-Garzonin, Maguiren, Matzin & Huppertin 2020, 3-5 mukaan) määrittelemiin hyvinvoinnin ulottuvuuksiin, jotka ovat kompetenssi, tunteellinen vakavaraisuus, tunteellinen osallistuvuus, merkityksellisyys, optimismi, positiiviset tunteet, positiiviset ihmissuhteet, periksiantamattomuus, itsetunto sekä eloisuus. ESS:n kierroksessa 3 ja 6 käytetään 8 samaa kysymystä, mutta tunteelliseen osallistuvuuteen ja positiivisiin ihmissuhteisiin liittyvät kysymykset ovat erilaiset. (Ruggeri, Garcia-Garzon, Maguire, Matz & Huppert 2020, 3-5.)

Nämä kaikki kysymykset kuitenkin otetaan tähän kyselyyn. Taulukossa 4 esitellään hyvinvointiin liittyvät kysymykset, niiden englanninkieliset versiot sekä hyvinvointielementit, joihin kysymykset liittyvät.

Hyvinvoinnin ulottuvuus	Alkuperäinen kysymys	Tässä opintonäytetyössä käytetty kysymys
Kompetenssi	Most days I feel a sense of accomplishment from what I do.	Koen sen, että saavutan jotain tekemisissäni melkein joka päivä.
Tunteellinen vakavaraisuus	How much time in the past week did you feel calm and peaceful?	Olen tuntenut oloni rauhalliseksi ja rentoutuneeksi viimeisen viikon aikana.
Tunteellinen osallistuvuus	To what extent do you love learning new things?	Pidän uusien asioiden oppimisesta.
Tunteellinen osallistuvuus	How much of the time would you generally say you are absorbed in what you are doing?	Nautin siitä, mitä teen (ansiotyötä, opiskelua tai molempia).
Merkityksellisyys	I generally feel what I do in life is valuable and worthwhile.	Yleisesti ottaen pidän asioita, joita teen elämässäni, arvokkaina ja merkityksellisinä.
Optimismi	I am always optimistic about my future.	Suhtaudun tulevaisuuteen optimistisesti.
Positiiviset tunteet	Taking all thing together, how happy would you say you are?	Koen olevani onnellinen.
Positiiviset ihmissuhteet	There are people in my life who care about me.	Elämässäni on ihmisiä, jotka välittävät minusta.
Positiiviset ihmissuhteet	To what extent do you receive help and support from people you are close to when you need it?	Tarvittaessa saan aina apua ja tukea läheisiltäni.
Periksiantamattomuus	When things go wrong in my life, it generally takes a long time to get back to normal.	Jos kohtaan epäonnistumisia, en jää murehtimaan niitä.
Itsetunto	In general, I feel very positive about myself.	Ajattelen itsestäni positiivisesti.
Eloisuus	How much time in the past week did you have a lot of energy?	Olen ollut hyvin energinen viimeisen viikon aikana.

Taulukko 4: Hyvinvoinnin kysymykset (Ruggeri, Garcia-Garzon, Maguire, Matz & Huppert 2020)

Tutkimuksen koeryhmäksi rajataan Laurea-ammattikorkeakoulun läsnä olevat opiskelijat, sillä opinnäytetyön toimeksiantaja on Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Laureamko, jonka tavoitteena on selvittää opinnäytetyön tutkimuksen kysymysten vastauksia, jotka liittyvät heidän opiskelijakuntaansa.

4.2 Tutkimusmenetelmä

Tutkimuksen tutkimusmenetelmäksi valitaan kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimusmenetelmä, jonka tavoitteena on kuvata tutkimustuloksia tilastollisella tavalla sekä yleistää koeryhmän tutkimustuloksia laajempaan joukkoon tutkimuksen tarpeeksi suuren ja edustavan otoksen avulla. Kvantitatiivisen tutkimusmenetelmän tarkoituksena ei ole selvittää tutkittavan ongelman syitä (Heikkilä 2008, 16-17). Tutkimusmenetelmävalinnan taustalla on pyrkimys vastata tutkimuksen kysymyksiin, jotka pohjautuvat lukumääriin ja matemaattisiin kertoimiin. Sen lisäksi tutkimuksessa vertaillaan eri ryhmiä numeerisesti, eikä tutkimuksen tavoitteena ole löytää tutkittavien ilmiöiden syy-seuraussuhdetta.

Määrällisen tutkimusmenetelmän avulla tehdään kyselytutkimusta. Kyselytutkimuksessa mitataan tutkimuksen ilmiöitä mittareilla, joita ovat kysymykset ja väitteet. Kyselytutkimuksen mittausta tehdään kyselylomakkeella, jonka avulla saadaan vastauksia sisällöllisiin kysymyksiin sekä tilastollisia tietoja näistä vastauksista. Tämän edellytyksenä on se, että kyselylomake suunnitellaan huolellisesti ja tutkimuksen ongelmien ulottuvuudet hahmotetaan selkeästi. Kyselylomake koostuu osioista eli yksittäisiä kysymyksiä sekä mittareista eli osioiden ryhmistä, jotka mittaavat erilaisia asioita. On tärkeää, että lomakkeeseen luodaan osioiden sisällöt, jotka liittyvät tutkimuksen ilmiöiden ulottuvuuksiin. (Vehkalahti 2008, 20-26.)

Tämän kyselytutkimuksen ensimmäiset vaiheet ovat kyselylomakkeen suunnittelu ja laatiminen, jotka tapahtuvat sen jälkeen, kuin opinnäytetyön tietoperusta on kerätty niin, että tutkimuksen ilmiöiden ulottuvuudet ja niiden suhteet on selvitetty. Seuraavaksi kerätään kyselyn vastauksia, mikä toteutetaan sekä koulun kampuksilla että sähköpostitse. Kyselyn vastauksia kootaan yhtenäiseen Excel-taulukkoon, jossa tapahtuu aineiston käsittely ja analysointi. Analyysien avulla raportoidaan tutkimustuloksia sekä laaditaan johtopäätöksiä. Viimeinen tutkimuksen vaihe on pohtiminen tutkimuksen hyödyntämisestä, jatkotutkimuksista sekä tutkimuksen luotettavuudesta.

Tutkimuksen aineiston analysointiin käytetään erilaisia tilastollisia malleja. Ryhmien tietojen analyysia varten käytetään tilastollisia tunnuslukuja kuten keskiarvoa, mediaania, moodia, fraktaaleja sekä keskihajontaa. Keskiarvolla tarkoitetaan aritmeettista arvoa, joka lasketaan jonkin lukuryhmän summasta jaettuna lukuryhmän lukumäärällä. Mediaanilla tarkoitetaan keskimmäistä lukua lukuryhmässä sen suuruusjärjestyksessä. Mediaani jakaa lukuryhmän kahteen määrältään yhtä suureen osaan. Moodi on luku, jota esiintyy eniten. Fraktaalit ovat luvut, jotka jakavat lukuryhmän yhtä suuriin osiin suuruusjärjestyksessä. Esimerkiksi kvartaalit

jakavat lukujoukon neljään yhtä suureen osaan mediaanin kanssa. Keskihajonta kertoo, miten arvot hajaantuvat keskiarvosta. Mitä suurempi keskihajonta on, sitä enemmän arvot hajaantuvat keskiarvosta. (Heikkilä 2008, 81-88.)

Ryhmien kesken vertailua varten sovelletaan hypoteesien tilastollista testausta. Hypoteesilla tarkoitetaan perusteltua väittämää, joka perustuu teorioihin tai aikaisemmin tehtyihin tutkimuksiin. Hypoteesilla tulee ilmaista kahden tai useamman muuttujan yhteyttä tai riippuvuutta. Hypoteesilla yleistetään empiirisen aineiston laajempaan joukkoon, mikä ei ole koskaan täysin pätevä. Hypoteesien tilastollisessa testauksessa hypoteesit asetetaan kahdeksi hypoteesiksi: nollahypoteesi ja vaihtoehtoinen hypoteesi. Nollahypoteesin mukaan muuttujien riippuvuus tai ryhmien ero ei ole tilastollisesti merkitsevää. Vaihtoehtoisen hypoteesin mukaan muuttajien riippuvuus tai ryhmien ero on tilastollisesti merkitsevää. Testauksessa lasketaan merkitsevyytasoa eli T-arvoa, jota lasketaan Excel-formulan avulla. Riippuvuus tai ero on tilastollisesti merkitsevää, jos T-arvo on pienempi kuin 0,05. Korrelaatiokerrointa käytetään, kun selvitetään tutkimuksen ilmiöiden tai ulottuvuuksien riippuvuutta tutkimuksen eri ryhmissä. (Heikkilä 2008, 189-195.)

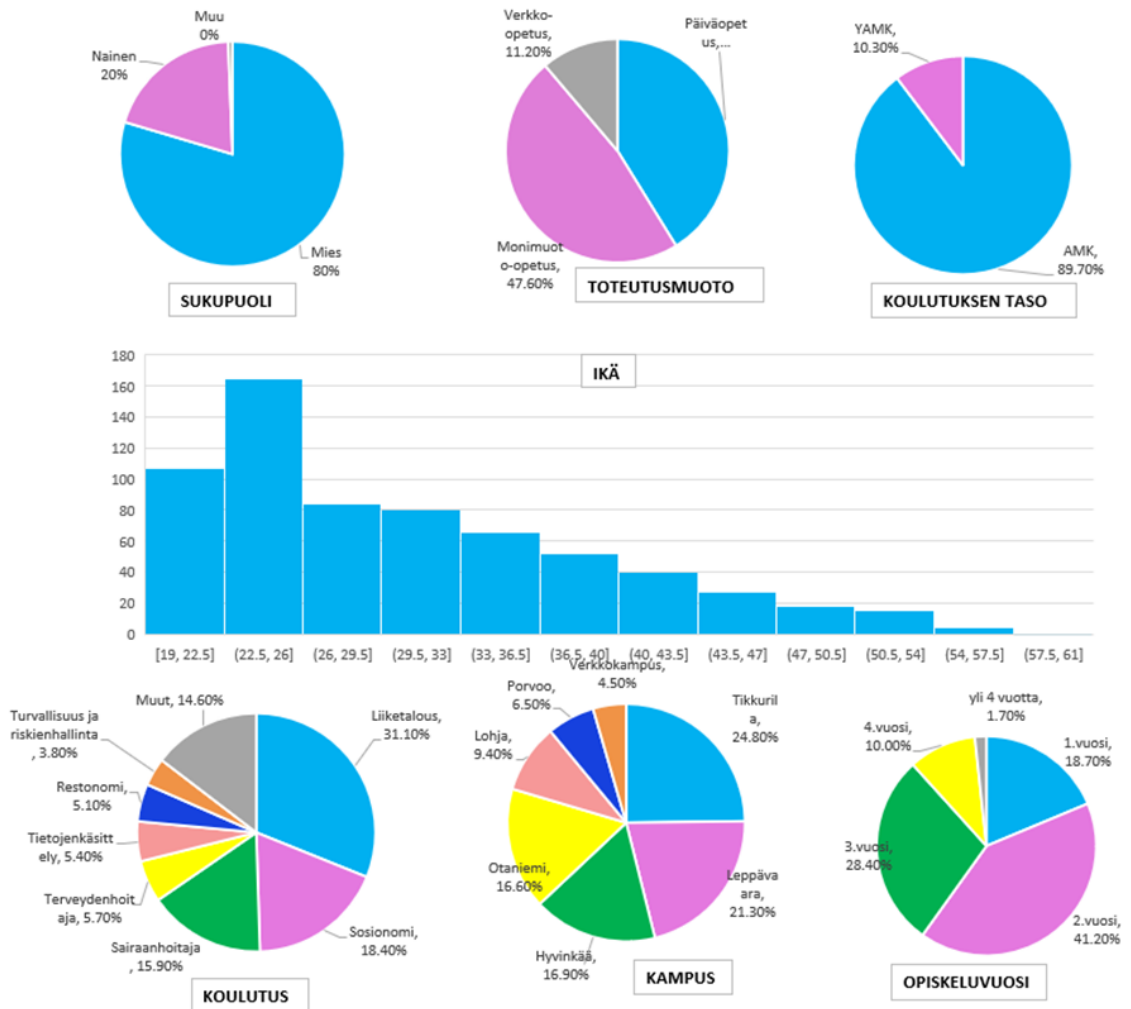
Tulosten raportoinnissa käytetään erilaisia visuaalisia kaavioita. Ympyräkaaviota käytetään, kun ilmaistaan jonkin ryhmän jakaumaa. Pylväskaaviolla vertaillaan ryhmien tiettyä arvoa. Pistekaaviossa tietyt tekijät (ryhmä tai yksittäinen osallistuja) sijoittuvat kahdessa tai useammassa ulottuvuudessa. Histogrammia käytetään kuvailemaan otannan jakaumaa ulottuvuuksissa.

4.3 Tutkimuksen aineisto

Tutkimukseen kerättiin yhteensä 661 vastausta. Vastauksia saatiin sekä Laurea-ammattikorkeakoulun kampuksilla keräämällä sekä sähköpostitse. Kampuksilta vastausta saatiin 105 kappaletta, ja ne kerättiin paperisilla lomakkeilla, joiden sisältöjä syötettiin digitaaliseen Google Forms -kyselytyökaluun, johon tulivat myös sähköpostitse saadut vastaukset. Kyselyt lähetettiin 4829 Laurea-ammattikorkeakouluopiskelijan sähköpostiin, joista 556 antoi vastauksen. Jotta välttyttäisiin siltä, että kampuksilla kyselyyn osallistujat vastaavat myös kyselyyn sähköpostitse, tutkimuksessa määritellyissä samoissa ryhmissä kampuksilla osallistujien kanssa olleille opiskelijoillekaan ei lähetetty sähköpostitse kyselyä. Vastaukset koottiin Google Forms -työkalun kautta Excel-tiedostoon, jossa tutkimuksen aineistoa käsitellään ja analysoidaan.

Kaavio 3 on koontikaavio, joka esittelee koeryhmän rakennetta. Koeryhmästä 79,6 prosenttia on naisia ja 19,8 prosenttia miehiä. Sen lisäksi 4 osallistujaa eli 0,6 prosenttia koeryhmästä ilmoittivat sukupuolensa muuksi. Ikähistogrammi kertoo koeryhmän ikäjakauman. Koeryhmässä nuorin osallistuja on 19-vuotias ja vanhin 58-vuotias. Koeryhmän keskimääräinen ikä on 32 ja mediaani-ikä on 30, mikä tarkoittaa sitä, että puolet osallistujista on alle 30-vuotiaita. Ikähistogrammi kertoo, että moodi-ikä on 23, eli 23-vuotiaita kyselyyn osallistujia oli

koeryhmässä eniten. Vaikka kyselyyn osallistui laaja-alaisesti osallistujia eri ikäryhmistä, nuori aikuinen -ikäryhmä oli ylivoimainen, sillä ikäjakauma vinoutuu selkeästi nuorempaan suuntaan. Tämän havainnon perusteella on syytä vertailla alle 30-vuotiaiden kyselyn tuloksia yli 30-vuotiaiden kyselyn tuloksiin.

Kuvio 3: Tutkimuksen aineisto

Kyselyyn osallistui sekä päiväopetuksen, monimuoto-opetuksen sekä verkko-opetuksen opiskelijoita. Päiväopetuksen opiskelijoita oli 41,2 prosenttia osallistujista, monimuoto-opetuksen osallistujia 47,6 prosenttia ja verkko-opetuksen opiskelijoita 11,2 prosenttia. Koko koeryhmästä 89,7 prosenttia oli AMK-opiskelijoita ja 10,3 prosenttia YAMK-opiskelijoita. Ensimmäisen vuoden opiskelijoita oli 18,7 prosenttia koko kyselyjoukosta. Toisen vuoden opiskelijoita oli 41,2 prosenttia, kolmannen vuoden opiskelijoita 28,4 prosenttia ja neljännen vuoden opiskelijoita 10 prosenttia, ja 1,7 prosenttia oli opiskelijoita, jotka olivat opiskelleet yli neljä vuotta.

Kyselyyn osallistui opiskelijoita kaikista Laurea-ammattikorkeakoulun tarjoamista koulutuksista, sekä AMK- että YAMK-koulutuksista. Eniten oli liiketalouden opiskelijoita, joita oli 206 henkilöä eli 31,1 prosenttia koko kyselyn vastaajista. Toiseksi eniten oli sosionomikoulutuksen opiskelijoita, joita oli 18,4 prosenttia koko kyselyn vastaajista. Kolmanneksi eniten oli sairaanhoitajakoulutuksen opiskelijoita, joita oli 15,9 prosenttia koko koeryhmästä. Kukin muun koulutuksen opiskelijoita oli alle 6 prosenttia koeryhmästä. Kaikkien kampusten opiskelijat osallistuvat tasaisesti kyselyyn, myös verkkokampuksen opiskelijat. Kuitenkin Tikkurilan ja Leppävaaran kampuksen opiskelijoita oli eniten koko joukossa.

Kyselyyn osallistujat jakautuvat melko tasaisesti kolmeen ryhmään työsuhteen perusteella. 33,7 prosenttia on kokoaikaisesti työssäkäyviä opiskelijoita. Osa-aikaisesti työssä käyviä opiskelijoita on 38,8 prosenttia. Loput (27,5 prosenttia) opiskelijat eivät käy työssä ollenkaan. Kyselyn osallistujista 68,3 prosentin taloudessa ei ole lapsia ja 31,7 prosentilla on lapsia taloudessa. Yli puolet (56 prosenttia) osallistujista asuu kumppanin kanssa, ja 26,4 prosenttia asuu yksin. Muut osallistujat asuvat muissa muodoissa kuten vanhempien luona (5 prosenttia) tai kämppisten kanssa (2,6 prosenttia).

Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 40,3 prosenttia ei ole nostanut opintolainaa, ja loput ovat nostaneet opintolainaa. 39,6 prosenttia opiskelijoista nostaa opintolainaa aina kun mahdollista, 14,2 prosenttia nostaa satunnaisesti ja 5,9 prosenttia kertoo nostaneensa opintolainaa usein.

5 Tulokset

Tämä luku käsittelee kyselytutkimuksen tulosten analyysijä sekä analyysien antamia löydöksiä. Ensimmäiseksi kuvaillaan korrelaatiota tutkimuksen eri muuttujien kesken. Toiseksi esitellään yleisellä tasolla, miten sekä hyvinvointi että suhde rahaa kohti eroavat opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden kesken. Viimeiseksi syvennytään näihin eroihin käsittelemällä tutkimuksen kysymyksiä eri alaryhmissä.

5.1 Tutkimuksen muuttujien välinen korrelaatio ja opintolainan suhde hyvinvointiin ja rahahuoliin yleisellä tasolla

Korrelaatiokertoimien laskeminen vaatii sen, että muuttujien arvot ovat numeerisia ja että jokaisella osallistujalla on molemmat arvot niistä muuttujista, joiden välillä lasketaan korrelaatiokerrointa. Tämän takia tässä tutkimuksessa mitataan korrelaatiota iän, opintomenestyksen, rahahuolien sekä hyvinvoinnin kesken. Arvot iästä löytyvät vastauksista kysymykseen ”Ikä”. Arvot opintomenestyksestä löytyvät vastauksista kysymykseen ”keskimääräinen arvosana”. Arvot rahahuolista löytyvät vastauksista kysymykseen ”Olen huolissani taloudestani ja/tai opintolainani summasta” opintolainallisille opiskelijoille ja kysymykseen ”Olen

huolissani taloudestani” opintolainattomille opiskelijoille. Arvot hyvinvoinnista saadaan, kun lasketaan opiskelijoiden keskiarvo kaikista hyvinvointikysymysten vastauksista. Yllä mainittujen muuttujien välisiä korrelaatiokertoimia esitellään taulukossa 5.

	Ikä	Opintomenestys	Rahahuolet	Hyvinvointi
Ikä	1	0.155586646	-0.131133	0.04013573
Opintomenestys	0.15559	1	-0.177802	0.15738033
Rahahuolet	-0.13113	-0.177802394	1	-0.3020529
Hyvinvointi	0.04014	0.157380332	-0.302053	1

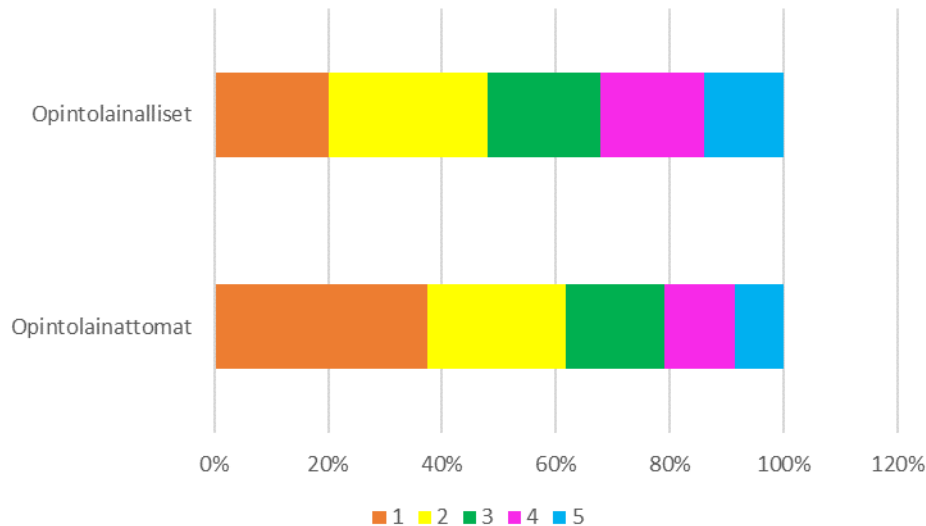
Taulukko 5: Korrelaatio eri muuttujien kesken

Taulukon 5 mukaan kaikkien muuttujien väliset korrelaatiot ovat heikkoja, sillä taulukossa ei ole yhtään korrelaatiokerrointa, joka on alle -0,4 tai yli 0,4. Kaikki korrelaatiokertoimet ovat -0,15-0,2 paitsi hyvinvoinnin ja rahahuolien välinen korrelaatiokerroin, joka on -0,302, mikä kertoo siitä, että niiden välillä on kohtalainen kielteinen korrelaatio. Voidaan todeta, että mitä vähemmän huolissa opiskelija on taloudestaan ja/tai opintolaistaan, sitä paremmin hän voi. Toisaalta hyvinvoinnin ja iän välinen korrelaatiokerroin on lähes nolla, mikä kertoo siitä, että hyvinvoinnilla ei ole riippuvuutta ikään ja päinvastoin.

Yleisellä tasolla opintolainallisten ja opintolainattomien hyvinvoinnilla ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa. Hypoteesien testauksessa, jossa nollahypoteesi on “opintolainallisten ja opintolainattomien hyvinvoinnilla ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa”, T-arvo on 86 prosenttia eli nollahypoteesi pitää paikkansa. Tästä syystä on tutkittava tarkemmin, eroaako hyvinvointi eri alaryhmissä sekä näiden ryhmien opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden kesken.

Rahahuolet eroavat yleisesti opintolainallisten ja opintolainattomien vastaajien kesken. Hypoteesien testaus, jonka nollahypoteesi on “rahahuolissa ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa opintolainallisten ja opintolainattomien kesken” ja vaihtoehtoinen hypoteesi on “näiden ryhmien kesken on tilastollisesti merkitsevä ero”, todistaa nollahypoteesin todeksi, sillä t-arvo on 0,000697 prosenttia, joka on pienempi kuin 5 prosenttia. Tämä ero näkyy selvästi kuviossa 4 opintolainallisten ja opintolainattomien rahahuolien arvioiden jakaumissa. Opintolainallisten opiskelijoiden antamat arviot omista rahahuolistaan jakautuvat melko tasaisesti 1-5, kun 60 prosenttia opintolainattomista opiskelijoista antaa 1 ja 2 pistettä arvioksi omista rahahuolistaan. Opintolainattomien opiskelijoiden rahahuolten keskiarvo on 2,30, kun taas opintolainallisten opiskelijoiden keskiarvo on 2,78, minkä perusteella päätellään, että opintolainallilla opiskelijoilla on keskimäärin enemmän rahahuolia kuin opintolainattomilla opiskelijoilla.

On syytä selvittää, mistä tämä ero johtuu sekä missä ryhmissä ero näkyy selkeämmin ja missä ero näkyy heikommin.

Kuvio 4: Opintolainallisten ja opintolainattomien rahahuolten arvojen jakaumat

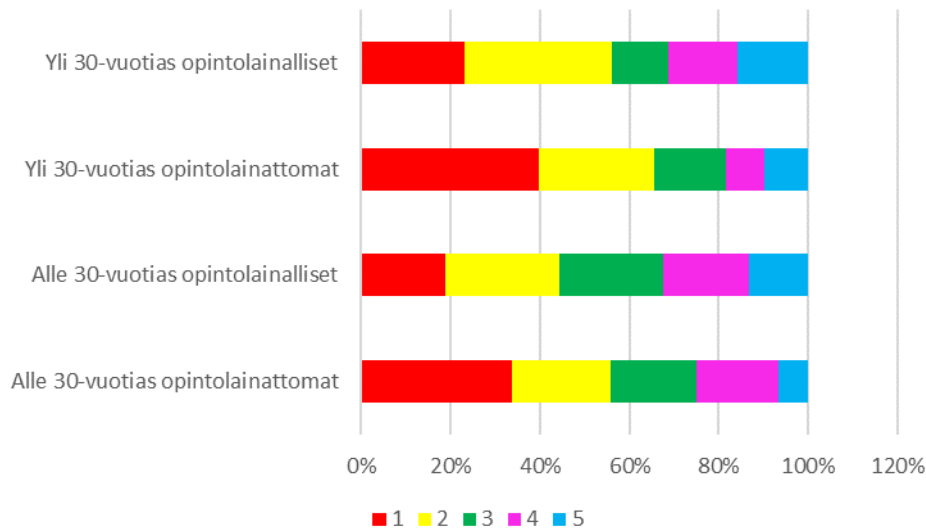
Tutkittavat alaryhmät ovat ikäryhmät, työsuhderyhmät, lapsistatusryhmät, asuinmuotoryhmät, lainannostoryhmät, lainan käyttötarkoituseriäryhmät sekä lainan nostamatta jäämisen syyryhmät.

5.2 Ikäryhmät

Ikäryhmiksi jaetaan alle 30-vuotiaiden ja yli 30-vuotiaiden ryhmät. Näiden ryhmien kesken ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa hyvinvoinnissa eikä rahahuolissa. Hyvinvoinnin arvoilla tehty hypoteesien testaus todistaa todeksi nollahypoteesin, joka on “yli 30-vuotiaiden ja alle 30-vuotiaiden hyvinvoinnilla ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa”, sillä testauksen t-arvo on 62 prosenttia (yli 5 prosenttia). Alle 30-vuotiaiden ryhmän hyvinvoinnin arvoilla tehdyssä hypoteesien testauksessa opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden kesken t-arvo on 31 prosenttia, mikä tarkoittaa sitä, että opintolainattomien ja opintolainallisten alle 30-vuotiaiden hyvinvoinnilla ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa. Samankaltainen hypoteesien testaus alle 30-vuotiaille kertoo sen, että yli 30-vuotiaiden ryhmässä opintolainallisten ja opintolainattomien hyvinvoinnin arvoilla ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa, sillä hypoteesien testauksen t-arvo on 28,34 prosenttia (yli 5 prosenttia).

Alle 30-vuotiaiden ja yli 30-vuotiaiden rahahuolten arvoilla ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa, sillä sen hypoteesien testauksen t-arvo on 62 prosenttia (yli 5 prosenttia). Sekä alle että yli 30-vuotiaiden joukoissa opintolainattomien ja opintolainallisten rahahuolilla on tilastollisesti merkitsevää eroa, sillä alle 30-vuotiaiden hypoteesien testauksen t-arvo on 0,77 prosenttia

(alle 5 prosenttia) ja yli 30-vuotiaiden hypoteesin testauksen t-arvo on 0,59 prosenttia. Kuitenkin kuvion 5 mukaan alle 30-vuotiaiden ja yli 30-vuotiaiden erot opintolainallisten ja opintolainattomien kesken ovat hyvin identtiset.

Kuvio 5: Ikäryhmien rahahuolten arvojen jakaumat

Näiden analyysien perusteella päätellään, että hyvinvointitasot ovat samanlaisen eri ikäryhmissä niin opintolainallisilla kuin opintolainattomilla. Sen lisäksi rahahuolet ovat samalaiset eri ikäryhmissä, ja erot opintolainallisten ja opintolainattomien kesken näkyvät samalla tavalla eri ikäryhmissä.

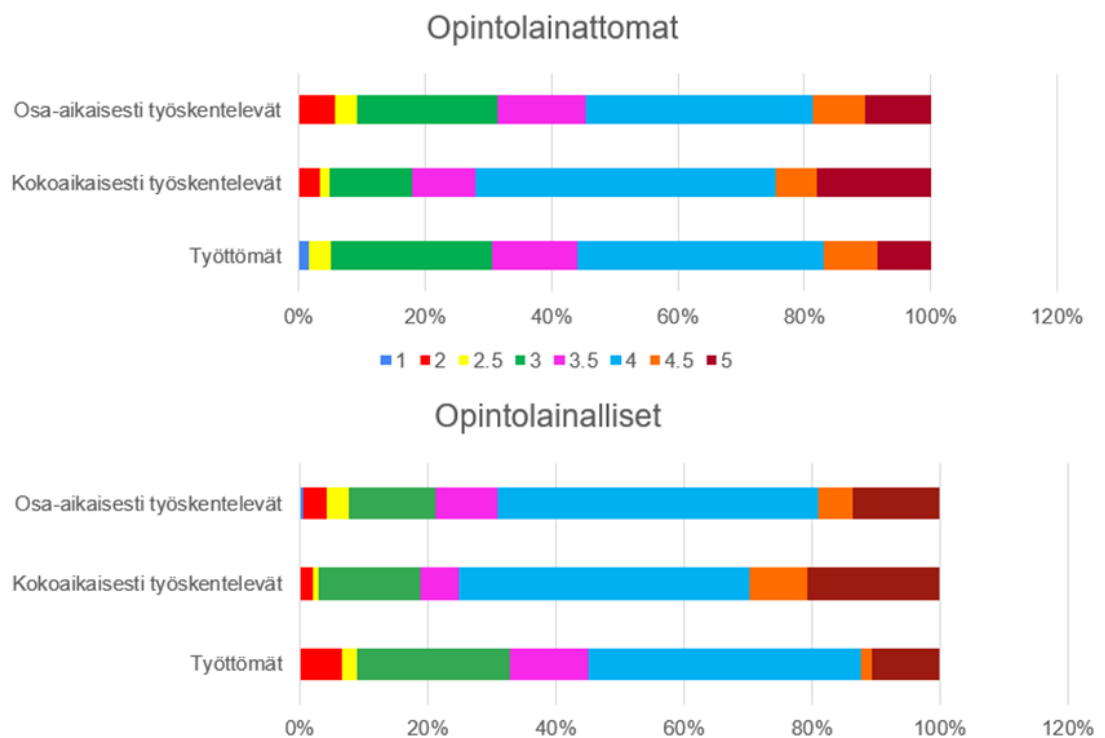
5.3 Työsuhde

Työttömien ja sekä osa-aikaisesti että kokoaikaisesti työskentelevien opiskelijoiden erilliset hypoteesien testaukset antavat yhdenlaisen tuloksen. Testausten nollahypoteesi on “työttömien/osa-aikaisesti/kokoaikaisesti työskentelevien ryhmien opintolainattomien ja opintolainallisten opiskelijoiden hyvinvoinnissa ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa”, joka pitää paikkansa. Työttömien opiskelijoiden hypoteesien testauksessa t-arvo on 70 prosenttia, osa-aikaisesti työskentelevien opiskelijoiden testauksen t-arvo on 22,57 prosenttia ja kokoaikaisesti työskentelevien opiskelijoiden testauksen t-arvo on 55,12 prosenttia. Kaikki nämä arvot ovat suuremmat kuin 5 prosenttia.

Kuitenkin eri työsuhteessa olevien opiskelijoiden ryhmien kesken vertailuista ilmenee toisenlaista tulosta. Työttömien ja osa-aikaisesti työskentelevien opiskelijoiden välinen hypoteesien testauksen nollahypoteesi, jonka t-arvo on 12,06 prosenttia, pitää paikkansa, eli työttömien ja osa-aikaisesti työskentelevien opiskelijoiden hyvinvoinnin kesken ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa. Työttömien ja kokoaikaisesti työskentelevien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvojen

väläinen hypoteesien testaus todistaa sen, että testin vaihtoehtoinen hypoteesi pitää paikkansa, sillä testin t-arvo on 0,000005 prosenttia. Tämä tarkoittaa, että havaitaan tilastollisesti merkitsevä ero työttömien ja kokoaikaisesti työskentelevien opiskelijoiden hyvinvoinnissa. Kokoaikaisesti ja osa-aikaisesti työskentelevien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvojen kesken tehdyn hypoteesien testauksen vaihtoehtoinen hypoteesi pitää paikkansa, sillä testin t-arvo on 0,011 prosenttia, eli myös kokoaikaisesti ja osa-aikaisesti työskentelevien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvoissa on tilastollisesti merkitsevä ero.

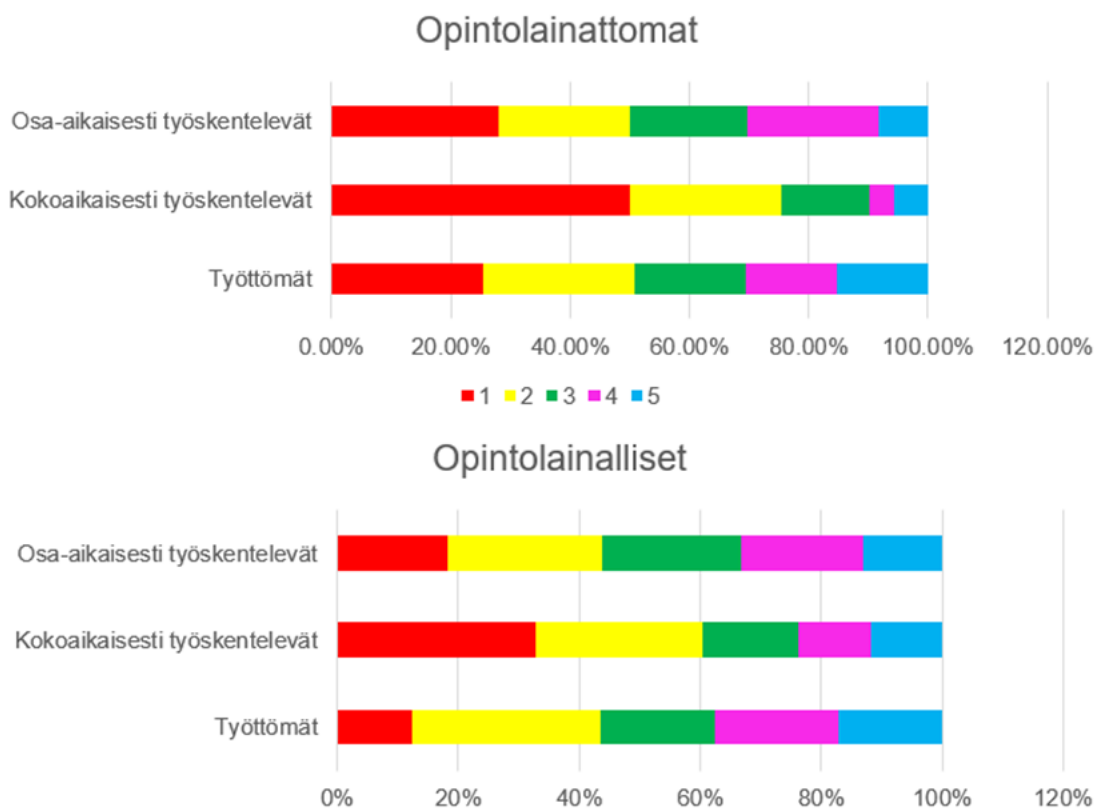
Yllä esitetyt analyysit kuvataan kuviossa 6, jossa yläpuolinen osa on opintolainattomien hyvinvoinnin arvot ja alapuolinen osa on opintolainallisten hyvinvoinnin arvot. Nämä osat ovat melko identtiset, sillä opintolainallisten ja opintolainattomien hyvinvointi ei eroa toisistaan tilastollisesti. Toisaalta sekä opintolainallisten että opintolainattomien osa-aikaisesti työskentelevien ja työttömien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvot jakautuvat melko samoilla jakaumilla, jotka eroavat kokoaikaisesti työskentelevien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvojen jakaumista. Kokoaikaisesti työskentelevät opiskelijat antavat parempia arvoja hyvinvoinnistaan kuin osa-aikaisesti työskentelevät ja työttömät opiskelijat.

Kuvio 6: Työsuhteiden mukaan jaettujen ryhmien hyvinvoinnin arvojen jakaumat

Työttömien opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden rahahuolissa ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa sen takia, että hypoteesien testauksen nollahypoteesi "työttömien opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden rahahuolissa ei ole tilastollisesti

merkitsevää eroa” hyväksytään, sillä testin t-arvo on 16,41 prosenttia. Sen lisäksi osa-aikaisesti työskentelevien opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden rahahuolissa ei olekaan tilastollisesti merkitsevää eroa. Tämän hypoteesien testauksen nollahypoteesi “osa-aikaisesti työskentelevien opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden rahahuolissa ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa” hyväksytään, sillä testin t-arvo on 18 prosenttia. Kuitenkin kokoaikaisesti työskentelevien ryhmässä opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden rahahuolissa on merkitsevä ero, sillä hypoteesien testauksen t-arvo on 0,21 prosenttia, mikä tarkoittaa sitä, että testin vaihtoehtoinen hypoteesi hyväksytään. Kuvio 7 kuvaillee koeryhmän rahahuolien arvioiden jakaumia työsuhteittain sekä opintolainaryhmittäin. Kuvio 7 näyttää sen, että kokoaikaisesti työskentelevien opintolainattomien opiskelijoiden rahahuolet ovat matalammalla tasolla kuin kokoaikaisesti työskentelevien opintolainallisten opiskelijoiden rahahuolet. Noin 60 prosenttia kokoaikaisesti työskentelevien opintolainallisten opiskelijoiden rahahuolien jakaumasta on 1 ja 2 pistettä, kun noin 80 prosenttia kokoaikaisesti työskentelevien opintolainattomien opiskelijoiden rahahuolien jakaumasta on 1 ja 2. Näiden analyysien mukaan todetaan, että kokoaikaisesti työskentelevät opintolainattomat opiskelijat ovat ryhmä, joka tekee eroa kaikkien työsuhteiden mukaan jaettujen ryhmien opintolainattomien ja opintolainallisten rahahuolien tasoissa.

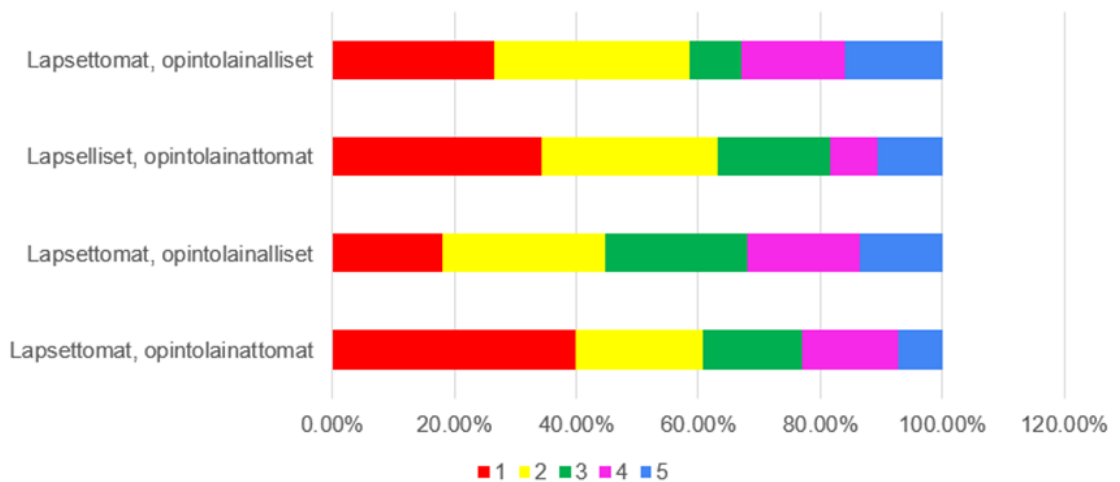
Kuvio 7: Työsuhteiden mukaan jaettujen ryhmien rahahuolien arvojen jakaumat

Hypoteesien testaukset eri työsuhderyhmien rahahuolien arvioiden kesken antavat samanlaiset tulokset kuin hypoteesien testaukset eri työsuhderyhmien hyvinvoinnin arvioiden kesken. Hypoteesien testaus työttömien ja kokoaikaisesti työskentelevien opiskelijoiden rahahuolien arvioiden kesken hyväksyy vaihtoehdoisen hypoteesin, sillä testin t-arvo on noin 0 prosenttia. Hypoteesien testaus osa-aikaisesti ja kokoaikaisesti työskentelevien opiskelijoiden rahahuolien arvioiden kesken hyväksyy vaihtoehdoisen hypoteesin, sillä testin t-arvo on myös noin 0 prosenttia. Toisaalta työttömien ja osa-aikaisesti työskentelevien opiskelijoiden rahahuolien arvioiden välinen hypoteesien testaus hyväksyy nollahypoteesin, sillä testin t-arvo on 30 prosenttia. Kokoaikaisesti työskentelevien opiskelijoiden arviot eivät ainoastaan ole paremmat hyvinvoinnissa, vaan myös rahahuolissa. Osa-aikaisesti työskentelevien ja työttömien opiskelijoiden rahahuolien arviot eivät erotu toisistaan.

5.4 Lapsistatus

Opiskelijoiden hyvinvoinnin arviot eivät erotu toisistaan lapsistatusten ja opintolainastatusten mukaan jaettujen ryhmien kesken. Lapsellisten ja lapsettomien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioiden kesken tehdyn hypoteesin testauksen t-arvo on 63,23 prosenttia, mikä tarkoittaa sitä, että testin nollahypoteesi hyväksytään. Lapsettomien opintolainattomien ja opintolainallisten opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioiden kesken tehty hypoteesien testaus hyväksyy sen nollahypoteesin, sillä testin t-arvo on 71,29 prosenttia. Samanlainen tulos tulee myös lapsellisten opintolainattomien ja opintolainallisten hyvinvoinnin arvioiden kesken tehdystä hypoteesien testauksesta, jonka t-arvo on 21,26 prosenttia.

Kuvio 8 kuvailee lapsellisten opintolainallisten, lapsellisten opintolainattomien, lapsettomien opintolainallisten sekä lapsettomien opintolainattomien rahahuolien arvioiden jakaumia. Jakaumista lapsellisten opintolainattomien opiskelijoiden rahahuolet ovat kaikista matalimmalla tasolla ja lapsettomien opintolainallisten opiskelijoiden rahahuolet ovat korkeimmalla tasolla, sillä tämän ryhmän jakaumassa on vähiten 1 ja 2 pistettä. Tämä analyysi näkyy myös hypoteesien testauksissa. Kaikkien näiden ryhmien kesken tehdyt hypoteesien testaukset hyväksyvät nollahypoteesinsa, paitsi lapsellisten opintolainattomien ja lapsettomien opintolainallisten opiskelijoiden rahahuolien arvioiden kesken tehty hypoteesien testaus, joka hyväksyy vaihtoehdoisen hypoteesinsa, sillä testin t-arvo on 0,0053 prosenttia. Näitä tuloksia selittää se, että näiden ryhmien rahahuolien arvioiden kesken ei ole tarpeeksi isoa eroa niin, että ero on tilastollisesti merkitsevä, ja vain parhaan ja huonoimman ryhmän arviot erottuvat toisistaan.

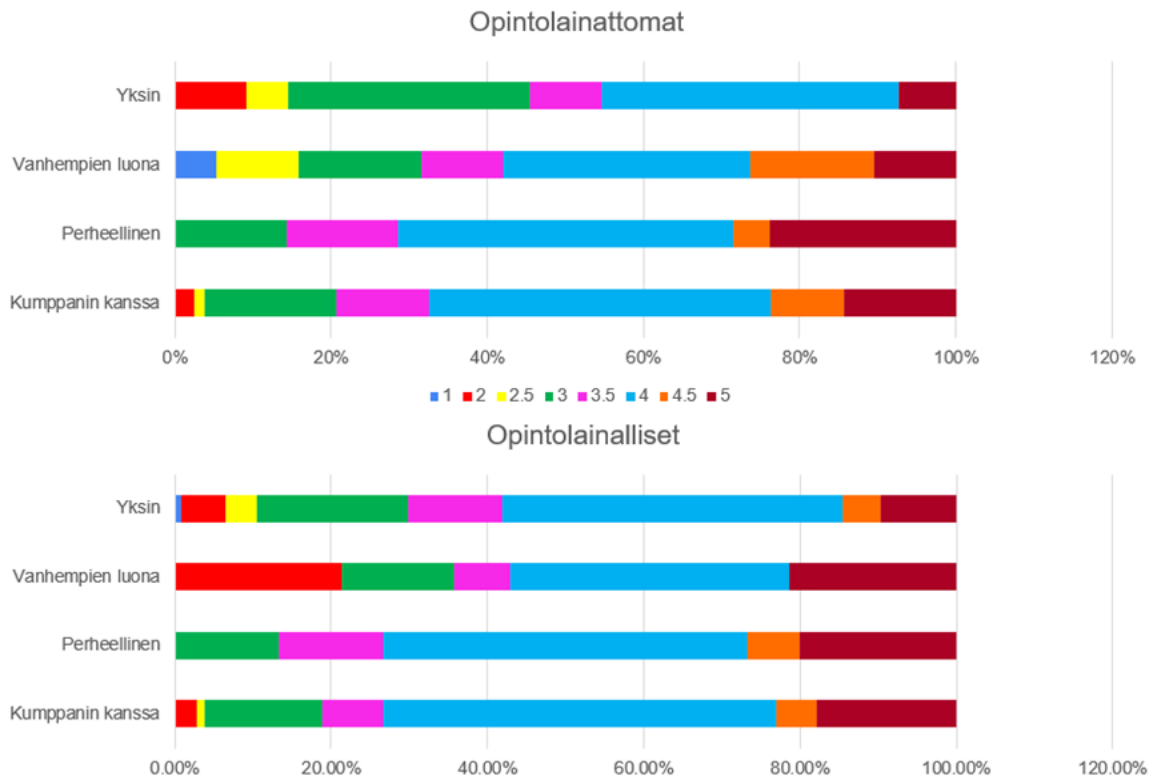

Kuvio 8: Lapsistatusten mukaan jaettujen ryhmien rahahuolien arvojen jakaumat

5.5 Asumismuodot

Asumismuotokysymyksessä on vastausvaihtoehdot ”Yksin”, ”Vanhempien luona”, ”Kämpisten kanssa”, ”Kumppanin kanssa” sekä ”Muut”. Vain 17 vastaajaa vastasi ”Kämpisten kanssa”, joten näitä vastaajia ei huomioidaan tulosten analyysissä, sillä heitä on alle 5 prosenttia koko koeryhmästä. ”Muut”-vastaukset luokitellaan yksinhuoltajiksi ja perheellisiksi ihmisiksi, jotka ovat ihmisiä, jotka asuvat puolison ja heidän lapsensa/lastensa kanssa. Yksinhuoltajia oli 21 ja perheellisiä 36 henkilöä, joten yksinhuoltajia ei huomioida tulosten analyysissä.

Opintolainallisten ja opintolainattomien yksin asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioiden kesken hypoteesien testaus hyväksyy vaihtoehdoisen hypoteesin ”opintolainallisten ja opintolainattomien yksin asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioilla on tilastollisesti merkitsevä ero”, sillä testin t-arvo on 0,07 prosenttia. Eri asumismuodoissa asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioiden jakaumia kuvailevassa kuviossa 9 näkyy opintolainallisten ja opintolainattomien yksin asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioiden ero, sillä opintolainallisten yksin asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioista alle 40 prosenttia on kaikkien hyvinvointikysymysten mediaaneja 5, 4,5 sekä 4, kun opintolainattomien yksin asuvien hyvinvoinnin arvoista yli 40 prosenttia on kaikkien hyvinvointikysymysten mediaaneja 5, 4,5 sekä 4. Vanhempien luona tai kumppanien kanssa asuvien sekä perheellisten opiskelijoiden ryhmissä opintolainallisten ja opintolainattomien hyvinvoinnin arvojen mediaanien kesken tehdyt hypoteesien testaukset todistavat niiden nollahypoteesit tosiksi, sillä vanhempien luona asuvien ryhmälle testin t-arvo on 67 prosenttia, kumppanin kanssa asuvien ryhmälle testin t-arvo on 50,6 prosenttia sekä perheellisille opiskelijoille testin t-arvo on 95 prosenttia. Näissä ryhmissä opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioissa ei ole tilastollisesti merkitsevää eroa.

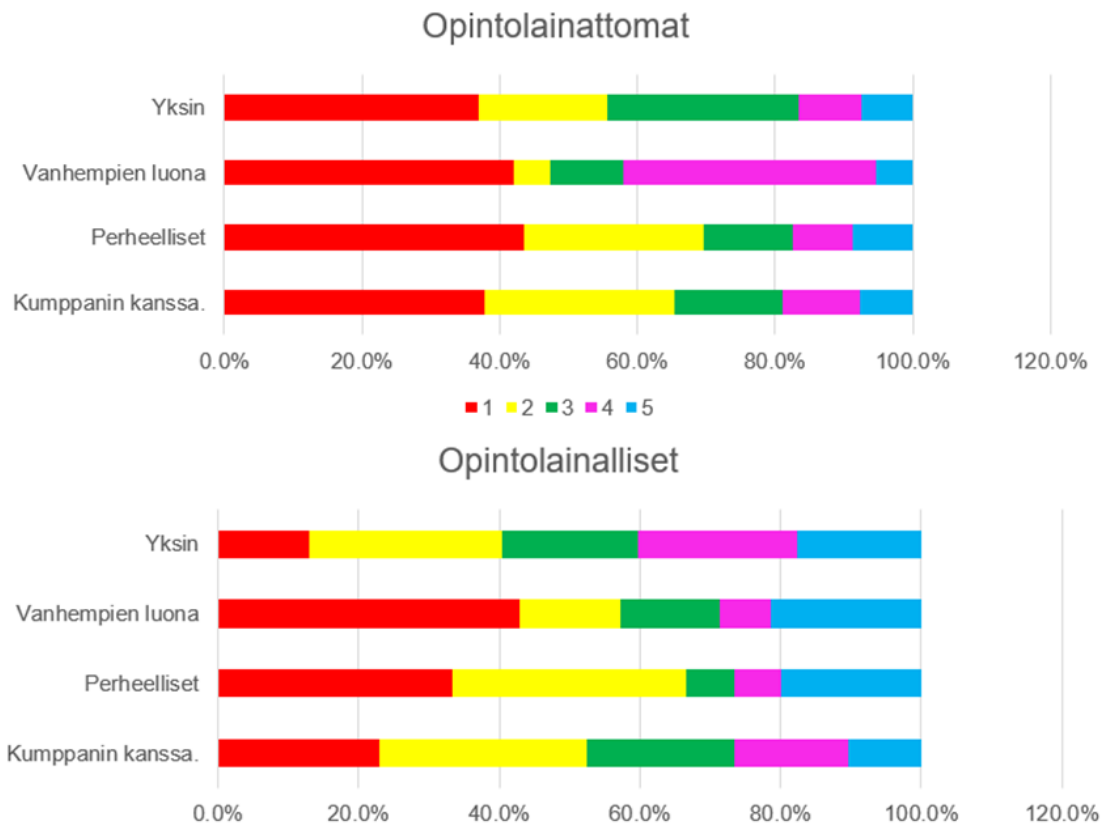

Kuvio 9: Asuinmuotojen mukaan jaettujen ryhmien hyvinvointiarvojen jakaumat

Yksin asuvien ja vanhempien luona asuvien opiskelijoiden, vanhempien luona asuvien ja perheellisten opiskelijoiden sekä kumppanin kanssa asuvien ja perheellisten opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioiden kesken tehdyt hypoteesien testaukset hyväksyvät nollahypoteesinsa, sillä yksin asuvien ja vanhempien luona asuvien kesken tehdyn testin t-arvo on 94,33 prosenttia, vanhempien luona asuvien ja perheellisten kesken tehdyn testin t-arvo on 5,46 prosenttia ja kumppanin kanssa asuvien ja perheellisten kesken tehdyn testin t-arvo on 32,58 prosenttia. Yksin asuvien ja kumppanin kanssa asuvien opiskelijoiden, yksin asuvien ja perheellisten opiskelijoiden ja vanhempien luona ja kumppanin kanssa asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvioiden kesken tehdyissä hypoteesien testauksissa vaihtoehdotiset hypoteesit hyväksytään, sillä yksin asuvien ja kumppanin kanssa asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvojen kesken tehdyn testin t-arvo on 0,000243 prosenttia, yksin asuvien ja perheellisten opiskelijoiden hyvinvoinnin arvojen kesken tehdyn testin t-arvo on 0,0193 prosenttia ja vanhempien luona ja kumppanin kanssa asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arvojen kesken tehdyn testin t-arvo on 1,35 prosenttia. Kuviossa 9 voi nähdä, että kumppanin kanssa asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arviot, joiden keskiarvo on 3,92, ovat paremmat kuin yksin asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arviot, joiden keskiarvo on 3,61. Perheellisten opiskelijoiden hyvinvoinnin arviot, joiden keskiarvo on 4,04, ovat paremmat kuin yksin asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arviot. Kumppanin kanssa asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arviot ovat paremmat kuin vanhempien

luona asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin arviot, joiden keskiarvo on 3,64. Näistä hypoteesien testauksista sekä ryhmien keskiarvoista voidaan todeta, että yksin asuvien ja vanhempien luona asuvien opiskelijoiden hyvinvoinnin tasot ovat matalampia kuin perheellisten ja kumppanin kanssa asuvien hyvinvoinnin tasot.

Yksin asuvien ja kumppanin kanssa asuvien opiskelijoiden joukoissa opintolainallisten ja opintolainattomien rahahuolien arvioiden kesken havaitaan tilastollisesti merkitsevä ero. Yksin asuvien joukon opintolainallisten ja opintolainattomien rahahuolien arvioiden kesken tehdyn hypoteesien testauksen t-arvo on 0,83 prosenttia, minkä perusteella hyväksytään testin vaihtoehtoinen hypoteesi. Eri asumismuotojen mukaisesti luokiteltuja rahahuolien arvioita kuvaillevassa kuviossa 10 näkyy yksin asuvien opintolainallisten ja yksin asuvien opintolainattomien rahahuolien ero, sillä yksin asuvien opintolainattomien rahahuolien arvioista yli 80 prosenttia on arvioita 1, 2 ja 3 yhteen laskettuna, kun taas vastaavat arviot ovat vain noin 60 prosenttia yksin asuvien opintolainallisten rahahuolien arvioista. Kumppanin kanssa asuvien joukon opintolainallisten ja opintolainattomien rahahuolien arvioiden kesken tehdyn hypoteesien testauksen t-arvo on 0,4347 prosenttia, eli hyväksytään testin vaihtoehtoinen hypoteesi. Kuviossa 10 näkyy tätä eroa, sillä kumppanin kanssa asuvien opintolainattomien rahahuolien arvioista yli 80 prosenttia on arvioita 1, 2 ja 3, kun kumppanin kanssa asuvien opintolainallisten puolella näiden arvioiden jakauma on alle 80 prosenttia. Vanhempien luona asuvien sekä perheellisten joukkojen opintolainallisten ja opintolainattomien yksilöiden rahahuolien arvioiden kesken ei löydy tilastollisesti merkitsevää eroa. Vanhempien luona asuvien joukossa opintolainallisten ja opintolainattomien rahahuolien arvioiden kesken tehty hypoteesin testaus osoittaa nollahypoteesinsa todeksi, kun testin t-arvo on 88,71 prosenttia. Vastaava hypoteesien testaus perheellisten opiskelijoiden joukolle hyväksyy myös nollahypoteesinsa, sillä testin t-arvo on 47,94 prosenttia. Voidaan päätellä, että yksin asuvien opintolainattomien ja kumppanin kanssa asuvien opintolainattomien rahahuolien arvioiden paremmuuden takia koko opintolainattomien rahahuolien arvo on matalampi kuin opintolainallisten rahahuolien arvot. Kuviossa 10 näkyy se, että opintolainattomien nostaa erityisesti yksin asuvien ja kumppanin kanssa asuvien rahahuolia, sillä opintolainattomien joukossa yksin asuvien ja kumppanin kanssa asuvien rahahuolien arvot eivät eroa muiden ryhmien arvoista huomattavasti. Toisaalta opintolainallisten ryhmässä yksin asuvien ja kumppanien kanssa asuvien rahahuolien arviot nousevat huomattavasti.

Kuvio 10: Asuinmuotojen mukaan jaettujen ryhmien rahahuolien arvojen jakaumat

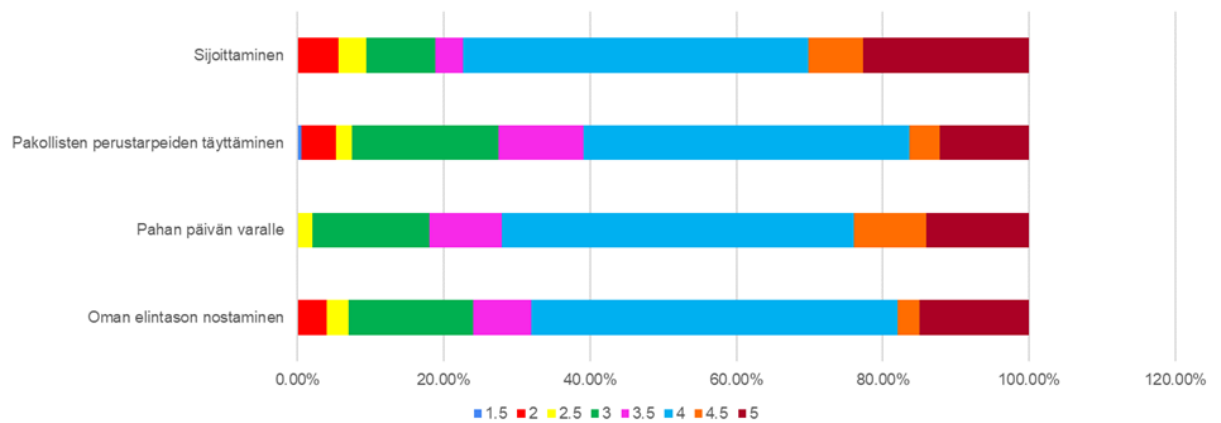
Eri asumismuotojen joukkojen vertailussa yksin asuvien ja kumppanin kanssa asuvien rahahuolien arvioiden kesken sekä yksin asuvien ja perheellisten rahahuolien arvioiden kesken havaitaan tilastollisesti merkitsevä ero. Muiden ryhmien, kuten yksin asuvien ja vanhempien luona asuvien kesken, vanhempien luona ja kumppanin kanssa asuvien kesken, vanhempien luona asuvien ja perheellisten kesken sekä kumppanin kanssa asuvien ja perheellisten kesken ei havaita rahahuolien arvioiden eroa. Yksin asuvien ja kumppanin kanssa asuvien kesken tehdyn hypoteesien testauksen t-arvo on 0,1887 prosenttia, eli on tosi, että näiden ryhmien rahahuolien arvioissa on tilastollisesti merkitsevä ero. Vastaava testaus yksin asuvien ja perheellisten rahahuolien arvioiden kesken todistaa myös nollahypoteesinsa todeksi, sillä testin t-arvo on 2,108 prosenttia.

5.6 Opintolainan käyttötarkoitukset

Tutkimuksessa vaihtoehdot opintolainan nostaneiden lainan käyttötarkoitukseksi olivat “pakollisten perustarpeiden täyttäminen”, “oman elintason nostaminen (mukavamman elämisen mahdollistaminen)”, “pahan päivän varalle” sekä “sijoittaminen”. Kyselyyn vastaajilla on mahdollisuus antaa muita vastauksia, mutta muut vastaukset ovat kuitenkin yllä mainittuja vastauksia vastaajien omin sanoin.

Opintolainan käyttötarkoitusten perusteella jaettujen ryhmien kesken havaitaan eroa hyvinvoinnin arvioissa vain ryhmien “pakollisten perustarpeiden täyttäminen” ja “sijoittaminen” välillä. Hypoteesien testauksen t-arvo on 4,81 prosenttia näiden kahden ryhmän hyvinvoinnin arvojen kesken. Muiden ryhmien hyvinvoinnin arvojen kesken tehdyt hypoteesien testaukset antavat t-arvot, jotka ovat isompia kuin 5 prosenttia.

Kuvio 11 selittää hyvin yllä mainittua ilmiötä. Kuvion 11 mukaan “sijoittaminen”-ryhmän hyvinvoinnin arvojen jakaumassa on eniten korkeita arvoja ja “pakollisten perustarpeiden täyttäminen” -ryhmällä on eniten matalampia hyvinvoinnin arvoja. Näin voidaan päätellä, että “sijoittaminen”-ryhmä on paras ja “pakollisten perustarpeiden täyttäminen” -ryhmä on huonoin hyvinvoinnin arvojen perusteella, minkä vuoksi näiden kahden ryhmän hyvinvoinnin arvojen ero on riittävän suuri, jotta ero on tilastollisesti merkitsevä.

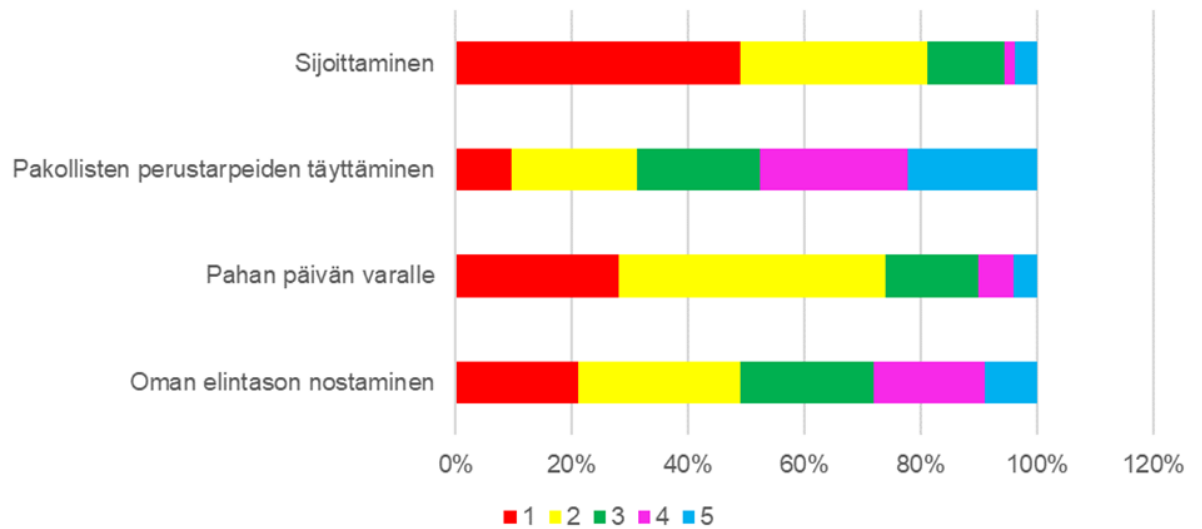
Kuvio 11: Opintolainan käyttötarkoitusten mukaan jaettujen ryhmien hyvinvoinnin arvojen jakaumat

Kaikkien opintolainan käyttötarkoituksen mukaan jaettujen ryhmien rahahuolien arvojen kesken on tilastollisesti merkitseviä eroja, paitsi ryhmien “pahan päivän varalle” ja “sijoittaminen” rahahuolien arvojen kesken, sillä niistä ei löydy tilastollisesti merkitsevää eroa. Taulukko 6 esittää ryhmien rahahuolien arvojen kesken tehtyjen hypoteesien testausten t-arvot. Vain “pahan päivän varalle”- ja “sijoittaminen”-ryhmien kesken tehdyn hypoteesien testauksen t-arvo on isompi kuin 5 prosenttia, jolloin testauksen nollahypoteesi hyväksytään. Muiden ryhmien kesken tehtyjen hypoteesien testausten t-arvot ovat pienempiä kuin 5 prosenttia, jolloin hyväksytään vaihtoehtoiset hypoteesit.

	pakollisten perustarpeiden täyttäminen	oman elintason nostaminen	pahan päivän varalle	sijoittaminen
pakollisten perustarpeiden täyttäminen	_____	0,11 %	~0 %	~0 %
oman elintason nostaminen	0,11 %	_____	0,81 %	0,002 %
pahan päivän varalle	~0 %	0,81 %	_____	10,47 %
sijoittaminen	~0 %	0,002 %	10,47 %	_____

Taulukko 6: Opintolainan käyttötarkoitusten mukaan jaettujen ryhmien hyvinvoinnin arvojen kesken tehtyjen hypoteesien testausten t-arvot

Kuvio 12 kuvailee näiden ryhmien rahahuolien arvojen jakaumia. Näiden jakaumien perusteella päätellään, että “pakollisten perustarpeiden täyttäminen” -ryhmän rahahuolien arvot (keskiarvo: 3,29) ovat matalimpia, toiseksi matalimpia ovat “oman elintason nostaminen” -ryhmän rahahuolien arvot (keskiarvo: 2,67) ja parhaimpia ryhmiä ovat “sijoittaminen”- ja “pahan päivän varalle” -ryhmät (“pahan päivän varalle” -ryhmän keskiarvo: 2,12 ja “sijoittaminen”-ryhmän keskiarvo: 1,79). Päätellään se, että opiskelijoilla, jotka nostavat opintolainaa käyttääkseen sitä, on enemmän rahahuolia kuin opiskelijoilla, joiden opintolainan nostamisen tarkoitus on säästäminen tai sijoittaminen.

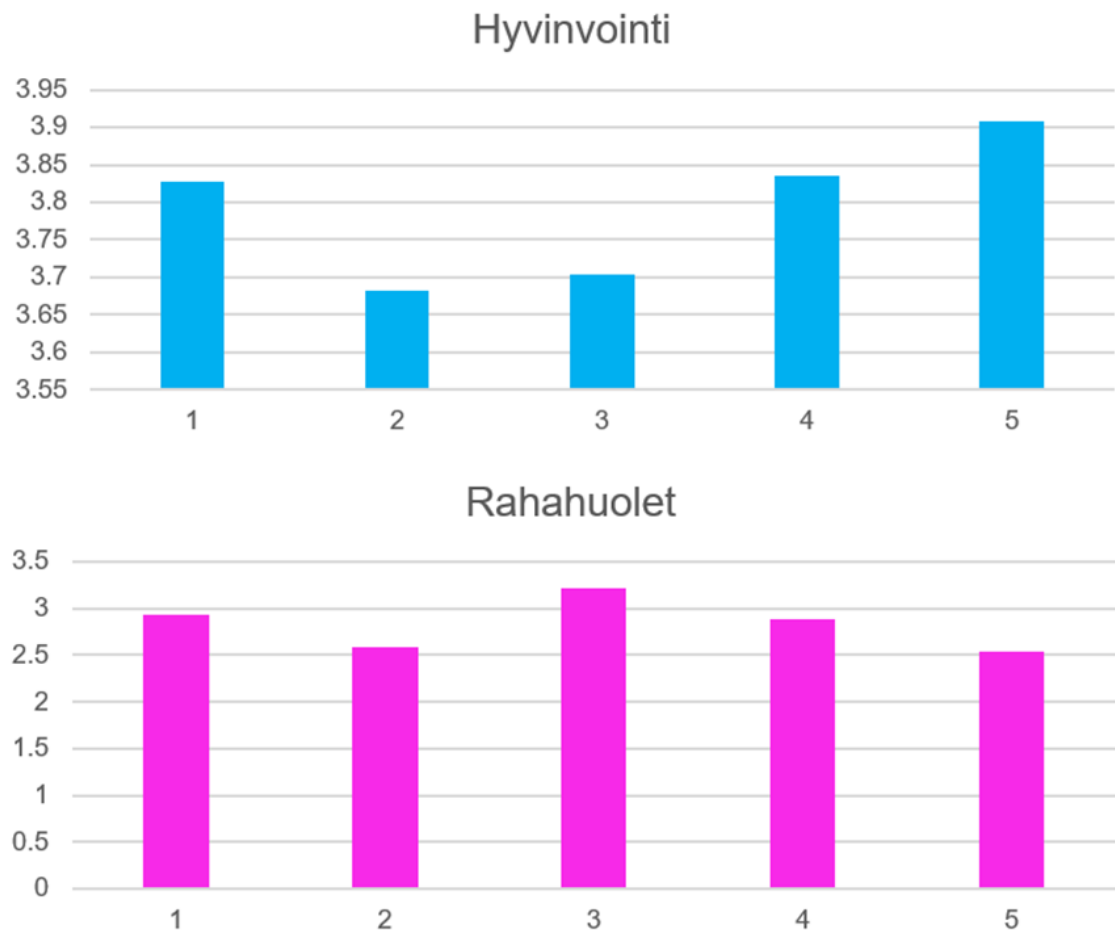

Kuvio 12: Opintolainan käyttötarkoitusten mukaan jaettujen ryhmien rahahuolien arvojen jakaumat

5.7 Muut

Kyselytutkimuksessa kysytään syitä siihen, miksi opiskelijat eivät nosta opintolainaa. Suurin osa vastauksista tähän kysymykseen oli, ettei heillä ole oikeutta opintolainaan tai ettei heillä ole tarvetta opintolainan nostamiseen. Näiden vastausten perusteella tutkitaan, onko näiden kahden ryhmän hyvinvoinnin tai rahahuolien arvoissa tilastollisesti merkitsevää eroa. Hypoteesien testaukset näiden kahden ryhmän hyvinvoinnin ja rahahuolien arvojen kesken antavat t-arvot, jotka ovat isompia kuin 5 prosenttia (hyvinvoinnin arvojen kesken: 6,05 prosenttia ja rahahuolien arvojen kesken: 15,39 prosenttia). Näin päätellen opintolainattomuuden syyt eivät ole riippuvaisia opintolainattomien opiskelijoiden hyvinvointi- tai rahahuolitasosta ja

päinvastoin.

Kuvio 13: Hyvinvoinnin ja rahahuolien keskiarvot kysymyksen "Opintolainahyvitys/vähennys on yksi suurimmista syistä, miksi olen nostanut lainaa." vastauksittain

Kyselyllä selvitetään, miten opintolainavähennys tai -hyvitys vaikuttaa opiskelijoiden opintolainan nostamispäätökseen, minkä perusteella tutkitaan, miten hyvinvointi- tai rahahuolitaso eroavat vastauksen antajien kesken. Noin 58 prosenttia opintolainallisten opiskelijoiden vastauksista tähän kysymykseen oli vastaus "5" ja "4" yhteenlaskettuna, eli opintolainavähennys tai -hyvitys on yksi suurimmista syistä, miksi näiden vastausten antajat nostavat opintolainaa. Toisaalta vain 14 prosenttia vastauksista oli vastaus "1", eli opintolainavähennys tai -hyvitys ei vaikuta heidän opintolainan nostamispäätökseensä. Kuvio 13 kuvailee hyvinvoinnin ja rahahuolien keskiarvot kyseisen kysymyksen vastauksittain. Kuvion hyvinvoinnin osasta voidaan päätellä, että niiden, jotka antoivat vastauksen 1, 4 ja 5 hyvinvoinnin keskiarvot ovat korkeampia kuin niiden, jotka antoivat vastauksen 2 ja 3. Näin voidaan päätellä, että opiskelijoilla, joilla on selkeämpi näkemys siitä, nostavatko he opintolainaa opintolainavähennyksen tai -hyvityksen takia, on korkeampi hyvinvointitaso kuin niillä, joilla on neutraalimpi näkemys opintolainavähennyksen tai -hyvityksen vaikutuksista heidän opintolainan nostamisen päätöksiinsä. Selvää eroa rahahuolissa ei havaitaan kyseisen kysymyksen eri vastausten kesken.

Kyselyn lopussa vastaajilla oli mahdollisuus antaa vapaamuotoisia kommentteja. Tarkoituksena oli analysoida niitä kommentteja siinä tapauksessa, että ei oltaisi saatu kerättyä riittävän isoa tutkimusotosta. Tässä tapauksessa, kun tutkimusotos on suuri, vapaamuotoisia kommentteja ei oteta huomioon. Kommenttien sisällöt olivat esimerkiksi tsemppauksia opinnäytetyön tekoon, kuulumisten kertomista sekä kommentteja kyselyn vastausten keruuprosessista tai kyselyn kysymyksistä, jotka eivät anna kovin paljon lisää arvoa tutkimustulosten analysointiin.

6 Johtopäätökset

Tutkimuksessa todetaan, että taloudellisen stressin ja hyvinvoinnin välillä on heikko korrelaatio. Kokonaisuudessa ei ole eroa opintolainaa nostavien ja opintolainattomien opiskelijoiden hyvinvointitasoissa. Tutkimustulosten perusteella iällä tai lapsistatuksella ei ole vaikutusta opiskelijoiden hyvinvointiin. Sen lisäksi työsuhteiden mukaan jaetuissa ryhmissä opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden hyvinvointitasot ovat samanlaiset. Kun kuitenkin vertaillaan näitä ryhmiä keskenään, huomataan, että kokoaikaisesti työllistyvillä opiskelijoilla on korkeampi hyvinvointitaso kuin osa-aikaisesti työllistyvillä ja ei-työssä käyvillä opiskelijoilla. Asumismuodon mukaan jaettujen ryhmien keskuudessa vain yksin asuvien ryhmän opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden hyvinvointitasoissa on ero - yksin asuvien opintolainallisten opiskelijoiden hyvinvointitaso on korkeampi kuin yksin asuvien opintolainattomien opiskelijoiden. Asumismuotoryhmien kesken vertailussa yksin asuvien ja vanhempien luona asuvien opiskelijoiden hyvinvointitaso on matalampi kuin omassa perheessä asuvien ja kumppanin kanssa asuvien opiskelijoiden hyvinvointitaso. Tutkimus osoittaa opintolainan käytötarkoitusten vähäisen merkityksen opiskelijoiden hyvinvointiin vaikuttavina tekijänä.

Yleisellä tasolla opintolainallisilla opiskelijoilla on korkeampi talouteen liittyvä huoli kuin opintolainattomilla opiskelijoilla. Iällä ei kuitenkaan ole vaikutusta opiskelijoiden taloudelliseen huoleen, eikä lapsistatuksilla ole kovin suurta vaikutusta asiaan. Työsuhteiden mukaan jaetuissa ryhmissä kokoaikaisesti työskentelevillä opiskelijoilla on matalampi taloudellinen huolitaso kuin osa-aikaisesti työskentelevillä ja ei-työssä käyvillä opiskelijoilla. Näiden ryhmien sisällä vain kokoaikaisesti työskentelevien opiskelijoiden ryhmissä on ero opintolainattomien ja opintolainallisten opiskelijoiden taloudellisissa huolitasoissa - kokoaikaisesti työskentelevien ryhmän opintolainattomilla on matalampi taloudellinen huolitaso kuin opintolainallisilla. Asumismuotoryhmistä yksin asuvien ja kumppanin kanssa asuvien opiskelijoiden ryhmien sisällä on havaittu eroa opintolainallisten ja opintolainattomien opiskelijoiden taloudellisessa huolitasossa - molemmissa ryhmissä opintolainattomilla opiskelijoilla on matalampi taloudellinen rahahuolitaso kuin opintolainallisilla opiskelijoilla. Näiden ryhmien kesken vertaillen yksin asuvilla opiskelijoilla on korkein taloudellinen huolitaso ja vanhempien luona asuvilla opiskelijoilla on matalin taloudellinen huolitaso. Tutkimus osoittaa sen, että opintolainaa nostavien

kesken taloudellinen huoli erottuu heidän opintolainansa eri käyttötarkoitusten mukaan. Opiskelijoilla, jotka nostavat opintolainaa säästääkseen “pahan päivän varalle” tai sijoittaakseen on matalampi taloudellinen huolitaso kuin opiskelijoilla, jotka nostavat opintolainaa rahoittaakseen elämänsä ja opiskelunsa esimerkiksi käyttääkseen opintolainaa pakollisiin tai vapaaehtoisiiin menoihin.

Suurin osa kyselyn vastaajista kertoi syykseen jättää opintolainan nostamatta, ettei heillä ole tarvetta opintolainaan tai oikeutta sille, eivätkä nämä syyt vaikuta heidän hyvinvointi- tai taloushuolitasoonsa. Sen lisäksi suuri osa opintolainan nostaneista kertoi opintolainavähennyksen tai -hyvityksen vaikuttavan vahvasti heidän päätökseensä nostaa opintolainaa. Opiskelijat, joiden opintolainaan liittyvään päätökseen vaikuttaa vahvasti tai ei ollenkaan opintolainavähennys tai -hyvitys, voivat paremmin kuin opiskelijat, jotka eivät ole varmoja, onko opintolainavähennys tai -hyvitys yksi suurimmista syistä, miksi he nostavat opintolainaa.

6.1 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Tämän tutkimuksen jokaisessa prosessissa kuten suunnittelussa, toteutuksessa sekä raportoinnissa noudatetaan hyviä yleisiä eettisiä periaatteita. Ennen tutkimuskyselyn lähettämistä haettiin tutkimuslupaa Laurea-ammattikorkeakoululta, ja mahdollisten kyselyyn osallistujien julkiset yhteystiedot pyydettiin Laurea-ammattikorkeakoulun kehityspäälliköltä. Kyselyn vastauksia kerättäessä vastaajille kerrottiin tietoja siitä, kenelle tutkimuksen tuloksia esitetään, ja että kyselyn vastauksista ei muodostu rekisteriä. Tutkimuksen osallistujia ei provosoitu eikä heidän yksityistietojaan yritetty saada niin, että tutkimukseen vastaaminen olisi aiheuttanut osallistujille epämiellyttäviä tunteita. Kun vastauksia kerättiin kampuksilla, opiskelijoiden päätöksiä tutkimukseen osallistumisesta kunnioitettiin. Tutkimuskyselyn lopussa oli vastaajille mahdollisuus antaa palautetta kyselystä ja sen toteuttamisesta. Näissä palautteissa ei ole yhtään negatiivisia tutkimuksen eettisyyteen liittyvää palautetta.

Tutkimuksessa noudatetaan hyvin määrällisen tutkimuksen luotettavuuden periaatteita. Tutkimuskyselyn suunnittelussa varmistettiin se, että kyselyn vastaukset antavat sellaisia tietoja, joita on tarkoituksena saada kustakin kysymyksestä. Tämän saavuttamiseksi tutkimukseen pohjautuvaa tietoperustaa haettiin luotettavista lähteistä, joihin viralliset instituutiot, kuten Suomen terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) ja eri yliopistot, ovat viitanneet tai joita ne ovat julkaisseet. Myös sellaisia lähteitä, jotka mainitaan monesti erilaisissa luotettaviksi luokitelluissa tutkimuksissa, suositaan tässä tutkimuksessa. Kyselyn kysymykset yritettiin myös muodostaa mahdollisimman selkeiksi siten, etteivät ne aiheuttaisi hämmennystä kyselyn vastaajille. Tämän varmistamiseksi kysyttiin muilta opiskelijoilta palautetta siitä, onko kysely riittävän selkeä ja tarvitseeko kyselyn kysymyksiä muotoilla uudelleen. Kyselyyn vastaajien palautteissa ei ollut lainkaan mainintoja siitä, että vastaajat eivät olisi ymmärtäneet tiettyjä kysymyksiä.

Tutkimukseen osallistuneiden määrä on riittävän iso, että tutkimuksen aineistoa voi luotettavasti yleistää isompaan joukkoon eli koko Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakuntaan. Tutkimusaineiston analysointiin käytetään sellaisia tilastollisia menetelmiä, joita pidetään luotettavina. Tutkimuksen tuloksia raportoidaan puolueettomasti ja läpinäkyvästi. Sen lisäksi tutkimuksen johtopäätöksiä tehdään täsmällisesti tutkimuksen tulosten mukaan. Sen lisäksi tutkimuksen tuloksia ja johtopäätöksiä esitetään mahdollisimman selkeästi ja johdonmukaisesti.

6.2 Jatkotutkimukset

Tämän tutkimuksen johtopäätökset herättävät lisäkysymyksiä, joita on hyvä selvittää jatkotutkimuksissa.

Ensimmäiseksi voitaisiin tehdä tutkimuksen, jossa selvitetään kokoaikaisessa työsuhteessa olevien opiskelijoiden korkeampaa hyvinvointitasoa sekä matalampaa taloudellista painetta sekä työttömiin että osa-aikaisessa työsuhteessa oleviin opiskelijoihin verrattuna. Tutkimus voitaisiin toteuttaa määrällisellä tutkimusmenetelmällä, jolla tutkitaan tarkemmin ilmiötä sekä mitataan syvällisesti tekijöitä, jotka saattavat vaikuttaa tutkimustulokseen, tai laadullisella tutkimusmenetelmällä, jolla saadaan selville ilmiön syy-seuraussuhde sekä mittaamaton tieto tutkimusaiheesta. Paremman hyvinvointitason lisäksi kokoaikaisessa työsuhteessa olevilla opiskelijoilla on myös matalampi taloudellinen huolitaso, mitä olisi mielenkiintoista tutkia.

Toiseksi olisi hyvä selvittää, miten se, missä muodossa opiskelijat asuvat, vaikuttaa heidän hyvinvointiinsa sekä näkemykseensä taloudellisesta paineesta. Voitaisiin esimerkiksi tutkia, mitkä asumisolosuhteiden tekijät ovat olennaisia hyvinvointiin vaikuttavina tekijöinä sekä miten nämä tekijät muuttuvat eri asumismuodoissa. Sen lisäksi jatkotutkimuksessa voitaisiin tutkia, miten opintolaina vaikuttaa yksin asuvien opiskelijoiden hyvinvointiin, mikä on opintolainan rooli heidän arjessaan vai onko olemassa kolmas tekijä, joka vaikuttaa siihen, että yksin asuvien opintolainallisten opiskelijoiden hyvinvointitaso on korkeampi kuin yksin asuvien opintolainattomien opiskelijoiden hyvinvointitaso.

Neljänneksi jatkotutkimuksen aihe voisi olla opintolainan vaikutukset opiskelijoiden taloudelliseen stressiin. Kuten tässä tutkimuksessa todetaan, opintolainallisilla opiskelijoilla on korkeampi huoli rahan suhteen kuin niillä, jotka eivät nosta opintolainaa, mikä herättää kysymyksen, aiheuttaako opintolaina lisästressiä opiskelijoille, tai huolestuttaako opiskelijoita opintolainan takaisinmaksu. Jotta voitaisiin auttaa opiskelijoita vähentämään taloudellista huolia jatkotutkimuksissa voi selvittää, mitkä ovat suorat tai epäsuorat tekijät, jotka lisäävät tai helpottavat heidän taloudellista huoltaan. Sen lisäksi seuraavissa opinnäytetöissä voitaisiin laatia opas, joka neuvoo opiskelijoita pärjäämään taloudellisesti opintolaina opiskelun rahoituskeinona sekä käyttämään opintolainaa turvaamaan omaa taloutta.

Jatkotutkimuksissa voitaisiin selvittää opintolainavähennystä tai -hyvitystä houkutusena opintolainan nostamiselle. Voitaisiin esimerkiksi tutkia, onko opiskelijoilla tarpeeksi oikeita tietoja opintolainavähennyksestä ja -hyvityksestä sekä onnistuuko opintolainavähennys ja -hyvitys tekemään opintolainasta houkuttelevamman tai motivoimaan opiskelijoita valmistumaan määräajassa, tai miten opiskelijat suhtautuvat ylipäätään suhtautuvat niihin.

Lähteet

Painetut

Easterlin, R. 2001. Income and Happiness: Towards a Unified Theory. *The Economic Journal* 111. Oxford & Malden: Blackwell Publishers, 465-484.

Heikkilä, T. 2008. Tilastollinen tutkimus. 7.painos. Helsinki: Edita.

Housel, M. 2020. *The Psychology of Money*. Petersfield: Harriman House.

Hupper, F., Marks, N., Clark, A., Siegrist, J., Stutzer, A., Vittersø, J. & Wahrendorf, M. 2008. Measuring well-being across Europe: Description of the ESS Well-being Module and preliminary findings. *Social Indicator Research* 91, 301-315.

Seligman, M. 2011. *Flourish - A Visionary New Understanding of Happiness and Well-being*. New York: Atria Books.

Vehkalahti, K. 2008. *Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät*. Helsinki: Tammi.

Sähköiset

Aaltonen, M. 2017. Opintolainat kasvavat ennätysvauhtia, suurin syy opintotuen uudistukset. *Euro & Talous*. Viitattu 10.1.2022. <https://www.eurojatalous.fi/fi/blogit/2017/opintolainat-kasvavat-ennatysvauhtia-suurin-syy-opintotuen-uudistukset/>

APA 2022. Coherence. Viitattu 11.1.2022. <https://dictionary.apa.org/coherence>

Eromäki, V. 2021. THL:n tutkimus: Korkeakouluopiskelijoilla esiintyy enemmän mielenterveysongelmia kuin muulla aikuisväestöllä, eikä selvää ratkaisua ole. *Yle Uutiset*. Viitattu 14.1.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-12225357>

Hupper, F. & So, T. 2011. *Flourishing Across Europe: Application of a New Conceptual Framework for Defining Well-Being*. NCBI. Viitattu 11.1.2022 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3545194/>

Kajanoja, J. 2005. Mitä on hyvinvointi? Tilastokeskus. Viitattu 13.1.2022. https://www.stat.fi/tup/kuntapuntari/kuntap_3_2005_hyvinvointi.html

Kela 2016a. Opintolainavähennys. Viitattu 7.1.2022. <https://www.kela.fi/opintolainavahennys>

Kela 2016b. Opintolainavähennyksen määrä ja maksaminen. Viitattu 7.1.2022

<https://www.kela.fi/opintolainavahennys-maara-ja-maksaminen>

Kela 2019a. Opintotuki. Viitattu 5.1.2022. <https://www.kela.fi/opintotuki>

Kela 2019b. Opintolaina. Viitattu 5.1.2022. <https://www.kela.fi/opintotuki-opintolaina>

Kela 2022a. Opintolainahyvitys. Viitattu 5.1.2022. <https://www.kela.fi/opintolainahyvitys>

Kela 2022b. Opintolainan määrä. Viitattu 5.1.2022. <https://www.kela.fi/opintolaina-maara-ja-maksaminen>

Kela 2022c. Opintolainan korot ja lyhennykset. Viitattu 6.1.2022. <https://www.kela.fi/opintolaina-korot-ja-lyhennykset>

Kela 2022d. Opintolainahyvitys. Viitattu 7.1.2022. <https://www.kela.fi/opintolainahyvitys>

Kela 2022e. Opintolainahyvityksen määrä ja maksaminen. Viitattu 7.1.2022.

<https://www.kela.fi/opintolainahyvitys-maara-ja-maksaminen>

Korrelaatioanalyysi 2022. Tilastolliset menetelmät. Tutkijaportti. Viitattu 17.1.2022.

<https://www.tutkijaportti.fi/wp-content/uploads/sites/17/2021/05/12-Korrelaatio-analyysi.pdf>

Macgilleon, T. 2019. Opiskelijajärjestöt: Niukka toimeentulo pakottaa velkaantumaan ja aiheuttaa mielenterveysongelmia. Yle Uutiset. Viitattu 2.1.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-10756699>

McLeod, S. 2007. Maslow's Hierarchy of Needs. Simply Psychology. Viitattu 13.1.2022.

<https://www.simplypsychology.org/maslow.html>

Osuuspankki 2022. Euribor on yleisin viitekorko. Viitattu 5.1.2022. [https://www.op.fi/henki-loasiakkaat/lainat-ja-asunnot/korot-ja-hinnat/euribor#:~:text=Euribor%20\(Euro%20inter-bank%20offered%20rate](https://www.op.fi/henki-loasiakkaat/lainat-ja-asunnot/korot-ja-hinnat/euribor#:~:text=Euribor%20(Euro%20inter-bank%20offered%20rate)

Personal Wellbeing Index - Adult 2013. The International Wellbeing Group, 9-17. Viitattu 12.1.2022. <https://www.acqol.com.au/uploads/pwi-a/pwi-a-english.pdf>

Poppankki 2021. Opintolainan ABC. Viitattu 5.1.2022. <https://www.poppankki.fi/kurikan-osuuspankki/blogi/opintolainan-abc>

Rinta-tassi, M. 2017. Harva saa opintolainahyvitystä - 'Jossakin vaiheessa opintoja se katoaa mielestä'. Yle Uutiset. Viitattu 7.1.2022. <https://yle.fi/uutiset/3-9777209>

Ruggeri, K., Garcia-Garzon, E., Maguire, Á., Matz, S. & Huppert, F. 2020. Well-being is more than happiness and life satisfaction: a multidimensional analysis of 21 countries. Springer Nature. Viitattu 18.1.2022. <https://hqlo.biomedcentral.com/articles/10.1186/s12955-020-01423-y>

Satisfaction with Life Scale 2022. Self Report Measures for Love and Compassion Research: Satisfaction. Fetzer Institute, 1-3. Viitattu 12.1.2022. <https://fetzer.org/sites/default/files/images/stories/pdf/selfmeasures/SATISFACTION-SatisfactionWithLife.pdf>

Sorsa, V. 2020. Opintolainan suosio ei hiivu - opintolainahyvitys on mainio houkutin. Op-media. Viitattu 5.1.2022. <https://www.op-media.fi/omat-rahaut/lainat/opintolainan-suosio-ei-hiivu--opintolainahyvitys-on-mainio-houkutin/>

S-Pankki 2019. Kumpi on yleisin talousidoli Suomessa: äiti vai isä? S-pankin tutkimus paljastaa, miten suuri merkitys raha-asioilla on omaan hyvinvointiin. Viitattu 13.1.2022. <https://www.s-pankki.fi/fi/tiedotteet/2019/raha-asioilla-iso-merkitys-omaan-hyvinvointiin/>

S-Pankki 2022. Milloin ja miten minun pitää alkaa maksaa opintolainaa takaisin? Viitattu 6.1.2022. <https://www.s-pankki.fi/fi/asiakaspalvelu/ukk/kysymykset/lainat/opintolaina/mil-loin-minun-on-alettava-maksaa-opintolainaa-takaisin/#:~:text=Opintolainan%20takaisin-maksu%20alkaa%20noin%20kaksi>

Studentum 2016. Suomalaisopiskelijat nostavat yhä enemmän opintolainaa. Viitattu 10.1.2022 <https://www.studentum.fi/suomalaisopiskelijat-nostavat-yha-enemman-opintolainaa-11421>

Summarum 2022. Asuntolainan marginaali - Miten pankkien korot vaihtelevat? Viitattu 5.1.2022. [https://www.summarum.fi/asuntolaina/asuntolainan-marginaali/#:~:text=Marginaali%20\(pankin%20hintaa\)](https://www.summarum.fi/asuntolaina/asuntolainan-marginaali/#:~:text=Marginaali%20(pankin%20hintaa))

Suomen mielenterveys ry 2021a. Tilastotietoa mielenterveydestä. Viitattu 3.1.2022. <https://mieli.fi/yhteiskunta/mielenterveys-suomessa/tilastotietoa-mielenterveydesta/>

Suomen mielenterveys ry 2021b. Tilastotietoa mielenterveydestä. Viitattu 14.1.2022 <https://mieli.fi/yhteiskunta/mielenterveys-suomessa/tilastotietoa-mielenterveydesta/>

Suomen pankki 2020. Opintolainakanta ylitti 4 mrd. euroa tammikuussa 2020. Viitattu 10.1.2022. <https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/rahalaitosten-tase-lainat-ja-talletukset-ja-korot/tiedotehistoria/2020/opintolainakanta-ylitti-4-mrd.-euroa-tammikuussa-2020/>

Suomen pankki 2021. Tammikuussa opintolainoja nostettiin enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Viitattu 10.1.2022. <https://www.suomenpankki.fi/fi/Tilastot/rahalaitosten-tase-lainat->

[ja-talletukset-ja-korot/tiedotehistoria/2021/tammikuussa-opintolainoja-nostettiin-enemman-kuin-koskaan-aikaisemmin/](#)

Talouteni 2022. Opintolaina. Viitattu 3.1.2022. <https://www.talouteni.fi/laina/pankki-laina/opintolaina#:~:text=Opintolaina%20on%20valtion%20takaama%20laina>

THL 2020. Hyvinvointi- ja terveyserot. Viitattu 11.1.2022. <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi>

THL 2021. Opiskelijoiden mielenterveys. Viitattu 14.1.2022. <https://thl.fi/fi/web/mielenterveys/mielenterveyden-edistaminen/opiskelijoiden-mielenterveys>

Tilastokeskus 2019. Työssäkäyvien opiskelijoiden osuus kasvoi. Viitattu 3.1.2022. https://www.stat.fi/til/opty/2017/opty_2017_2019-03-14_tie_001_fi.html

Tilastokeskus 2022. Johdatus tilastotieteeseen. Viitattu 17.1.2022. https://tilasto-koulu.stat.fi/verkkokoulu_v2.xml?page_type=sisalto&course_id=tkoulu_tilaj&lesson_id=4&subject_id=3

Turunen, V. 2021. Korkeakouluopiskelijoiden mielenterveyden ongelmat yleisiä. TEHY Uutiset. Viitattu 14.1.2022. <https://www.tehylehti.fi/fi/uutiset/korkeakouluopiskelijoiden-mielenterveyden-ongelmat-yleisia>

Tuuma kustannus 2021. Mitä on kokonaisvaltainen hyvinvointi? Viitattu 11.1.2022. <https://www.tuumakustannus.fi/artikkelit/kokonaisvaltainen-hyvinvointi>

Vesa, S., Santalahti, V., Nieminen, V., Nikunlaakso, R., Reuna, K., Niemi, M., Ketonen, E.-L., Kouvonen, A., Lintula, L., Salo, P., Luukkainen, K., Salenius, M. & Oksanen, T. 2020. Sosiaalinen hyvinvointi ja sen tiedolla johtaminen. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimus- toiminta. Viitattu 11.1.2022. https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/322328/VNTEAS_2020_52.pdf?sequence=1

Visma 2022. Viitekorko - Mikä on viitekorko? Viitattu 5.1.2022. <https://www.visma.fi/epaseli/kirjanpidon-sanakirja/v/viitekorko/>

Kuviot

Kuvio 1: Opintolainan korkojen kehitykset 2013-2017 aikavälillä (Suomen pankki 2020)	14
Kuvio 2: Opintolainan korkojen ja kannan suhde aikavälillä 2013-2020 (Suomen pankki 2021)	15
Kuvio 3: Tutkimuksen aineisto	25
Kuvio 4: Opintolainallisten ja opintolainattomien rahahuolten arvojen jakaumat	28
Kuvio 5: Ikäryhmien rahahuolten arvojen jakaumat	29
Kuvio 6: Työsuhteiden mukaan jaettujen ryhmien hyvinvoinnin arvojen jakaumat	30
Kuvio 7: Työsuhteiden mukaan jaettujen ryhmien rahahuolien arvojen jakaumat	31
Kuvio 8: Lapsistatusten mukaan jaettujen ryhmien rahahuolien arvojen jakaumat	33
Kuvio 9: Asuinmuotojen mukaan jaettujen ryhmien hyvinvointiarvojen jakaumat	34
Kuvio 10: Asuinmuotojen mukaan jaettujen ryhmien rahahuolien arvojen jakaumat	36
Kuvio 11: Opintolainan käyttötarkoitusten mukaan jaettujen ryhmien hyvinvoinnin arvojen jakaumat	37
Kuvio 12: Opintolainan käyttötarkoitusten mukaan jaettujen ryhmien rahahuolien arvojen jakaumat	39
Kuvio 13: Hyvinvoinnin ja rahahuolien keskiarvot kysymyksen "Opintolainahyvitys/vähennys on yksi suurimmista syistä, miksi olen nostanut lainaa." vastauksittain	40

Taulukot

Taulukko 1: Tapauskohtaiset opintolainan määrät (Kela 2022b).	9
Taulukko 2: Ammattikorkeakouluopiskelijan tutkinnon laajuudet (opintopiste), huomioitavat lainan enimmäis-määrät (euro) sekä opintolainavähennyksen enimmäismäärät (euro) (Kela 2016b).	11
Taulukko 3: Ammattikorkeakouluopiskelijan tutkinnon laajuudet (op), huomioitavat lainan enimmäis-määrät (euro) sekä opintolainavähennyksen enimmäismäärät (euro) (Kela 2022e)	12
Taulukko 4: Hyvinvoinnin kysymykset (Ruggeri, Garcia-Garzon, Maguire, Matz & Huppert 2020)	22
Taulukko 5: Korrelaatio eri muuttujien kesken	27
Taulukko 6: Opintolainan käyttötarkoitusten mukaan jaettujen ryhmien hyvinvoinnin arvojen kesken tehtyjen hypoteesien testausten t-arvot	38

Liitteet

Liite 1: Opinnäytetyön tutkimuskysely

Liite 1: Opinnäytetyön tutkimuskysely

OPINTOLAINAN VAIKUTUKSET HYVINVOINTIIN - KYSELY

Kysely tehdään opinnäytetyön tutkimuksena. Vastaukset ovat anonyymeja, eikä niistä muodosteta rekisterejä.

Vastaathan kaikkiin kysymyksen, ja *seuraat ohjeita vastattaessasi!*

I. TAUSTATIEDOT:

1. Sukupuoli

- Mies
- Nainen
- Muu

2. Ikä

3. Toteutusmuoto

- Päiväopetus
- Monimuoto-opetus
- Verkko-opetus

4. Koulutuksen taso

- AMK
- YAMK

5. Opiskeluvuosi

- Olen 1.vuoden opiskelija
- Olen 2.vuoden opiskelija
- Olen 3.vuoden opiskelija
- Olen 4.vuoden opiskelija
- Olen opiskellut yli 4 vuotta

6. Koulutus

- Fysioterapeuttikoulutus
- Kauneudenhoito- ja kosmetiikka-alan koulutus
- Liiketalouden koulutus
- Restonomikoulutus
- Rikosseuraamusalan koulutus
- Sairaanhoidajakoulutus
- Sosionomikoulutus
- Terveystieteiden koulutus
- Tietojenkäsittelyn koulutus
- Turvallisuuden ja riskienhallinnan koulutus
- Kosmetiikka-asiantuntijuuden kehittäminen ja johtaminen, YAMK
- Palvelumuotoilu, YAMK
- Sosiaali- ja Terveystieteiden koulutukset, YAMK

- Tulevaisuuden innovatiiviset digitaaliset palvelut, YAMK
- Tulevaisuusjohtaminen, YAMK

7. Kampus

- Hyvinkää
- Leppävaara
- Lohja
- Otaniemi
- Porvoo
- Tikkurila
- Verkkokampus

8. Keskimääräinen arvosana

9. Suoritettujen opintopisteiden määrä

10. Käyn töissä

- Kokoaikaisesti
- Osa-aikaisesti
- En käy töissä ollenkaan

11. Onko sinun taloudessasi lapsia?

- Kyllä
- Ei

12. Asutko?

- Yksin
- Vanhempien luona
- Kampusten kanssa
- Kumppanin kanssa
- Muu

13. Kuinka usein olet ottanut opintolainaa

- Aina kun mahdollista
- Usein
- Satunnaisesti
- En ole ottanut

(Jos vastasit kysymykseen 13 ” En ole ottanut” - kohtaan, älä vastaa

”II. OLEN OTTANUT OPINTOLAINAA.” - osioon, vaan siirrä ”III. EN

OLE OTTANUT OPINTOLAINAA.” - osioon)

II. OLEN OTTANUT OPINTOLAINAA.

14. Opintolainahyvitys/vähennys on yksi suurimmista syistä, miksi olen nostanut lainaa.

1 2 3 4 5

Täysin eri mieltä

○ ○ ○ ○ ○

Täysin samaa mieltä

15. Opintolainan käyttötarkoitus

- Pakollisten perustarpeiden täyttäminen
- Oman elintason nostaminen (mukavamman elämisen mahdollistaminen)

- Pahan päivän varalle
- Sijoittaminen
- Muu: _____

16. Olen huolissani taloudestani ja/tai opintolainani summasta.

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

III. EN OLE OTTANUT OPINTOLAINAA:

17. Miksi et ota opintolainaa?

- Ei ole tarvetta
- En ole itsevarma velanhoitokyvystäni
- Tulevaisuus on epävarmaa
- Ei ole tarpeeksi tietoa opintolainasta
- Muu: _____

18. Minusta tuntuu kuitenkin siltä, että opintolaina olisi tarpeellinen.

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

19. Olen huolissani taloudestani.

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

IV. HYVINVOINTI:

20. Koen sen, että saavuttaisin jotain tekemisissäni melkein joka päivä.

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

21. Olen tuntenut oloni rauhalliseksi ja rentoutuneeksi viimeisen viikon aikana.

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

22. Pidän uusien asioiden oppimisesta.

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä

23. Olen aina sulautunut tekemiini.

	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä
24. Yleisesti ottaen pidän asioita, mitä teen elämässäni, arvokkaina ja merkityksellisinä.
	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä
25. Olen aina optimistinen elämäni tulevista tapahtumista.
	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä
26. Yleisesti ottaen olen onnellinen elämässäni.
	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä
27. Elämässäni on ihmisiä, jotka välittävät minusta.
	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä
28. Tarvittaessani saan aina apua ja tukea läheisiltäni.
	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä
29. Kun elämässäni tulee epäonnistumisia, se ei yleisesti kestä kauan, että asiat palaavat ennalleen.
	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä
30. Yleisesti ottaen ajattelen itsestäni positiivisessa mielessä.
	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä
31. Olen ollut hyvin energinen viimeisen viikon aikana.
	1	2	3	4	5	
Täysin eri mieltä	☐	☐	☐	☐	☐	Täysin samaa mieltä
32. Vapaamuotoiset kommentit!
-
-
-

